

احسان طبری

برخی مسائل حاد انقلاب ایران

مجموعه مقالات

۱۳۵۸

از
انتشارات
حزب
توده
ایران

قیمت ۳۰ ریال

احسان طبری

برخی مسائل حاد انقلاب ایران

مجموعه مقالات

۱۳۵۸

احسان طبری

این مجموعه متضمن مقالاتی است که در
اردیبهشت و خرداد و تیرماه ۱۳۵۸ در «مردم» نشر
یافته و حاکی از تلاشی است برای درك واقع-
گرایانه شرایط پیچیده جامعه ما در دوران
انتقالی پس از انقلاب.

هم اکنون میتوان گفت که برخی از
تحلیل ها و تعمیم های مندرجه در مقالات گوناگون
این مجموعه توانست تا حدی بر روی روند
بفرنج و متناقض رویدادهای دوران پس از انقلاب
بزرگ مردم ایران علیه رژیم وابسته گذشته
روشنی هایی بیافکند و کار ادراك منطقی سرشت
آن رویدادها و گرایشهای رشد آنرا در حد خود
آسانتر سازد.

از آنجا که برای جویندگان این دریافت،
بنظر میرسد بررسی این مقالات خالی از فایده
نباشد، آنها را به نیت چنین تأثیری، بصورت
مجموعه حاضر در اختیار خوانندگان و هواداران
«مردم» قرار میدهیم.

احسان طبری

تیرماه ۱۳۵۸

ضمیمه «مردم»

ارگان مرکزی

حزب توده ایران

دوران تاریخی ما و سمت عمده مبارزه

خطر مکنون را بدرستی وبموقع ببینیم
و بشکل مؤثر با آن مبارزه کنیم!

برای پی بردن به واقعیت رویدادهای کشور ما، باید دو محور مهم «مشخصات دوران معاصر تاریخی» و «مشخصات مرحله کنونی انقلاب ایران» را در نظر گرفت. هر تحلیلی، هر دیدی، که از فراسوی این دو محور، به رویدادها بنگرد، واقعیت آنها را نخواهد فهمید، در سطح خواهد غلطید، بود و نمود، سرشت و پدیده را مخلوط خواهد کرد.

خصیصه اساسی دوران کنونی انتقال تدریجی جامعه بشری از نظام سرمایه داری، آخرین نظام مبتنی بر بهره کشی فرد از فرد و ملتی از ملت دیگر، به نظام سوسیالیستی است، یعنی نظامی که پایه های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی این بهره کشی را بتدریج می زداید و جوامع انسانی را از جنگها و تناقضات مختلف می رهاند و برای مبدل شدن به یک جامعه جهانی متحد و برادر آماده می سازد.

مسئله مرکزی دوران، در نتیجه خصیصه اساسی اش، بناچار عبارت میشود از نبرد دو سیستم سوسیالیسم و سرمایه داری، یعنی: بین سیستم سوسیالیستی جهانی (و در مرکز آن اتحاد جماهیر شوروی) و سیستم سرمایه داری جهانی (و در مرکز آن ایالات متحده امریکا)، لذا مبارزه ای که اکنون بین اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و ایالات متحده امریکا می گذرد، مبارزه «دو ابر قدرت صنعتی» همانند نیست که خلق های کوچکی مانند ما، هر دو قطب این مبارزه را همتا و هم ارز تلقی کنند و نسبت بدان لاقید باشند. این مبارزه ایست که در آن تناقض اساسی جامعه بشری، تناقض کار و سرمایه، تناقض بهره کشان و بهره دهان، تناقض عدالت و ظلم منعکس شده و خلق ها به آن نمی توانند و نباید لاقید و بیطرف بمانند.

هواداران تئوری «سه جهان» ساخت رهبری مائوئیستی چین، صرف نظر از اینکه این هواداری تا چه اندازه جدی و صادقانه است، دعوی می کنند که گویا «دو ابر قدرت» شوروی و امریکا عین هم هستند، منتها یکی امپریالیستی است و دیگری «سوسیال» امپریالیستی، و رقابت آنها، رقابتی است بر سر سیطره. یابی بر جهان، و در این میانه، چون شوروی یک ابر قدرت «سوسیال» است، یعنی پاواژه سوسیالیسم بازی می کند، لذا از ابر قدرت سرمایه داری خطرناکتر است! علاوه بر آن شوروی دولتی است جوان و مهاجم و برعکس، امریکا دولتی پیر و در حال دفاع است، لذا خطر شوروی نسبت به رقیب ده چندان میشود! لذا حتی میتوان با امریکا علیه شوروی وارد ائتلاف شد.

ملاحظه کنید چگونه با چه وخم الفاظ، تمام مسیر تاریخ انسانی، که به انقلاب کبیرا کتب و پیدایش نخستین کشور سوسیالیستی جهان و سپس به پیروزی این نخستین کشور سوسیالیستی در نبردی خونبار علیه دفاشیسم، گردید و به پیدایش جامعه کشورهای سوسیالیستی (و از آنجمله رهائی خود چین از چنگ امپریالیسم) منجر شد، بیرحمانه مورد مغلطه سراپا زیان بخش قرار میگیرد و با امپریالیسم بربر صفت امریکا، جبه «فرتوتی» و «دفاعی» پوشانده میشود و کینه ها علیه اتحاد شوروی، که اهرم محرك روند انقلابی جهانی و مورد بغض بی پایان سرمایه داری جهانی است، تحریک میگردد. ما تردیدی نداریم

که زمانی، انقلابیون چین این مغلطه نفرت انگیز و ضد بشری را باخشم تمام دفن خواهند کرد و ماهیت عمیق توطئه گرانه آنرا برملا خواهند ساخت.

نه تئوری «دوا بر قدرت» و نه تئوری سه جهان (که دومی شکل افراطی اولی است) هیچکدام منعکس کننده واقعیت تاریخی زمان ما نیستند. کوچکترین وجه شبیهی بین امریکا (که در دست انحصارهای بزرگ سرمایه داری است و سیاست جنگ، تسلیحات، نو استعمار و فاشیسم را در دنیا دنبال می کند) و اتحاد شوروی (که در آن همه ثروت متعلق به خلق است و سیاست صلح، خلع سلاح، پشتیبانی از جنبش های انقلابی و رهائی بخش و دفاع از دموکراسی و حاکمیت توده ها را دنبال می کند) وجود ندارد. نه فقط کوچکترین وجه شبیهی وجود ندارد، بلکه چنانکه همگی به رأی العین می بینیم این دو کشور در مقابل هم ایستاده اند و دو قطب متناقض جهان ما هستند.

تناقض بر سر آن نیست که گویا اتحاد شوروی، دچار این پندار جنون آمیز و احمقانه است که میتواند امریکا را «بزند» و خودش بجای او «آقای» جهان شود. حکومت شوروی عاقل تر، مجرب تر، خلقی تر و انقلابی تر از آنست که در دام چنین پنداری بخردانه، سیطره جوئی جهانی بیافتد. چنین انتساباتی به اتحاد شوروی که گاه بکمک بندبازی و مغلطه در «واقعیات» انجام می گیرد، ایراد افتراءات بیشمارانه است و کوچکترین وجه مشترکی با تحلیل علمی واقعیت تاریخی زمان ما ندارد.

آنچه که اتحاد شوروی بدنبال آنست استقرار صلح پایدار و پشتیبانی از حاکمیت خلق ها بر سر نوشت خود است. حصول باین د نتیجه، خیر اعظم برای اتحاد شوروی است، برای آنکه امنیت و پیشرفت و شکوفائی آن را از هر باره تأمین می کند. علاوه بر آنکه، حصول باین د نتیجه، در حکم اجراء آن رسالتی است که تاریخ برای انقلاب کبیر اکبر و نظام ناشی از آن قائل شده است. زیرا طبقه ای که استثمار گراست، غیر ممکن است، وقتی بحکومت برسد، به استثمار خلق های دیگر نپردازد. و طبقه ای که خود از استثمار رنج میبرد، غیر ممکن است، وقتی بحکومت برسد، با استثمار خلق های دیگر موافق باشد. «کل يعمل علی شاکلته»:

مه فشانند نور و سک عو عو کند
هر کسی بر سیرت خود می تند

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در کوره راه معوج سرمایه داران سلطه جو و نژاد گرا گام نخواهد نهاد، بلکه راهش شاهراه بزرگ انسانی و مدنی تاریخ است. اگر دشمنان و مغلطه گران اینرا نمی فهمند، حزب و دولت شوروی این را خوب می فهمند و به مر این آئین بزرگ تاریخی عمل می کنند. لذا مدعیان «دوا بر قدرت» و «سه جهان» سرانجام چیزی جز باد در دست نخواهند داشت و واقعیات عظیم و مسلم و عیان، ظریف ترین سفسطه ها و افتراءات را درهم خورد خواهند کرد.

باز گردیم بر مطلب. سخن در اطراف خصیصه اساسی دوران کنونی، انتقال تدریجی جامعه بشری از نظام سرمایه داری به نظام سوسیالیستی است و مسئله مرکزی در این دوران، نبرد بی امانی است که مابین دو سیستم سوسیالیسم (و در مرکز آن اتحاد شوروی) و سرمایه داری (و در مرکز آن آمریکا) در گرفته است.

یکی از ویژگیهای زمانی که ما اکنون طی می کنیم، بویژه از آغاز سالهای هفتاد سده بیستم میلادی، عبارت است از تغییر تناسب نیروها، بزبان امپریالیسم و بسود سوسیالیسم. اگر طی ۲۵ سال پس از جنگ جهانی، این تناسب بطور عمده بسود امپریالیسم جهانی بود و امپریالیسم با بهره جوئی از این تناسب، اراده اسارت گرانه و غارتگرانه خود را در عرصه مهمی از «جهان سوم» تحمیل میکرد، اینک این وضع دگرگون شده است. کسی که این واقعیت را نفهمیده، چیزی از آنچه که در دنیای گذرد، چیزی از آنچه که در کشور ما روی داده، نفهمیده است. انقلاب ایران، با همه اصالت خلقی و ابهت حماسی آن، در صورتیکه تناسب نیروها طوری دگرگون نشده بود که جلوی صدور علنی ضد انقلاب را بگیرد، هم برای پیروزی خود در زمینه طرد رژیم استبداد پلیسی-نظامی شاه مخلوع، هم برای حفظ خود، با سدهای عبور ناپذیری روبرو می گردید. انقلاب بزرگ ضد امپریالیستی، دموکراتیک

و خلقی ما در شرایط مساعد بین المللی روی داد و این شرایط حرکت ظفر نمونش را تسهیل کرد و تسهیل می کند.

از تشخیص درست دوران تاریخی ما و خصایص آن، وضع کشور و وظایف ما در شرایط کنونی بهتر درك میشود. اگر درست است که دوران ما دوران نبرد دو سیستم، سیستم امپریالیستی و سیستم سوسیالیستی، است، اگر درست است که امپریالیسم امریکا در مرکز همه قدرتهای ارتجاعی جهان است، در آن صورت این روشن است که انقلاب ما نیز دشمنی بزرگتر از امپریالیسم امریکا و دوستانی صادقتر از کشورهای سوسیالیستی و جنبشهای انقلابی و رهائی بخش ضد امپریالیستی جهان ندارد.

این تحلیل، ما را به تشخیص وظیفه عمده که در اسناد حزب ما تصریح شده است، میرساند: وظیفه عمده، مبارزه علیه امپریالیسم و بویژه امپریالیسم امریکاست. این يك سخن انتزاعی و کتابی نیست. وظیفه مبارزه علیه امپریالیسم امریکا بدان جهت برای ما عمده است که:

(۱) این امپریالیسم زاینده رژیم استبداد سلطنتی و نگهدارنده اش بود.

(۲) این امپریالیسم مهمترین غارتگر ثروت های طبیعی و بازار ایران

بود.

(۳) این امپریالیسم مهمترین ترمز رشد سالم و سریع جامعه و کشور

ما بود.

(۴) این امپریالیسم کماکان **بزرگترین توطئه آمیز** را برای

بازگرداندن ایران ب زیر سیطره خود بکار می بندد و بزرگترین خطر برای انقلاب

ایران و پیروزی قطعی و نهائی آنست.

بسیار مهم است که انقلابیون تشخیص دهند که این «بزرگترین تلاشها»

به چه اشکال **نهان و آشکاری** انجام می گیرد، بدست کدام نیروهای مستقیم و

غیر مستقیم جامعه عمل بخود می پوشد.

از عمال سازمان منحلۀ ساواك گرفته تا بورژوازی لیبرال، از ترور گرفته

تا «دفاع» از آزادیهای مقدس دموکراتیک و موازین تمدن، همه و همه بنحوی «در

زرادخانه» امپریالیسم وجود دارد. این نکته، یعنی تنوع وسایل و اسباب را،

مردم ایران در رژیم گذشته خوب آزمودند. رژیم شاه مخلوع، شما را، اگر «سربراه» بودید به «مقامات عالی» و «ثروتهای افسانهای»، باتمام «مزایای مربوطه» میرساند، و اگر در جلوی می ایستادید به دستگاههای شکنجه مدرن «توستر» و «آپولو» برای کباب شدن و فلج شدن حواله میداد و اگر لازم میدانست در دخمه های مرك و چاله های اسید مر به نیست میکرد. رژیم این مطالب را در مكتب «استاد» آموخته بود. حالا هم مطلب از جهت تنوع وسایل و اسباب، همانطور است. هیچانات «مقدس» علیه «آخوندیسم» و نطق های مشعشع درباره «آزادی» از يك سو و شبکه بندی مخفی ساواکیها و نظامیهای وابسته به پنتاگون در سراسر ایران، با اتومبیل های ضد گلوله و اسلحه ترور و آشوب از سوی دیگر. چنین است طیف وسیع تدارکات ضد انقلابی امپریالیسم.

با همه علاقه پر شور ما به تمدن، با همه دلبستگی و شیفتگی ما

به آزادیهای انسانی، ما به همه مردم ایران توصیه می کنیم: از وظیفه عمده

غفلت نورزیم! دشمن اصلی را بشناسیم! در دام نیافتیم! خطر مکتون را بموقع

به بینیم و بشکل مؤثر با آن مبارزه کنیم!

انقلاب و زایش نظام نوین انقلابی

بحثی درباره سه مرحله مهم انقلاب در کشورما
(براندازی، گذار، نو سازی)
و وظایف ویژه هر مرحله

انقلاب ایران، مانند هر انقلاب دیگر، يك «روند» (پروسه) کمابیش طولانی است، که طی آن باید وظایف سه گانه زیرین بتدریج، و در جریان نبرد، انجام پذیرد:

۱- ازمیان برداشتن آن سد اساسی که مانع تکامل جامعه بود. این سد اساسی، یعنی رژیم ضدملی و ضددموکراتیک محمدرضا پهلوی، در جریان مبارزات حماسی سال ۱۳۵۷ از میان برداشته شد. این وظیفه انجام گرفت. آن وحدت هدف و عمل و آن نبرد بی امان و پی گیر، که لازمه اجرای وظیفه دشوار این مرحله بود، خوشبختانه تحقق یافت و يك انقلاب تاریخی و دارای برد عظیم جهانی عملی گردید.

۲- مبارزه نیروهای مختلف انقلابی بر سر راه یافتن بهترین شیوه حل معضلاتی که سیطره رژیم و از گون شده، بوجود آورده بود. این مبارزه چندان ادامه می یابد تا آنکه، یا براساس توافق همه نیروها (که بهترین شکل عمل است) و یا ناگزیر براساس چیرگی اجتماعی يك یا چند نیرو، این راه و این مطلب روشن شود. لذا این دوره، دوره «لایه بندی نیروها» و نبرد آنها برای تعیین «که بر که چیره میشود؟»، یعنی يك دوران بسیار بسیار دشوار است، که در باره آن در این گفتار، با تفصیل بیشتری سخن خواهیم گفت.

۳- سرانجام دورانی فرامیرسد که انقلاب کمابیش تکلیف خود را میداند که بکدام نیرو تکیه کند و از چه راه برود، میداند که خواستار استقرار چگونه نظامی است؛ روشن میشود که سیاست خارجی و داخلی، سیاست اقتصادی و فرهنگی، قشرها و طبقاتی که باید مورد تکیه قرار گیرند، قشرها و طبقاتی که باید از صحنه قدرت دور شوند کدامند؟ این دوران دوران نو سازی اجتماعی است. خود این دوران نو سازی اجتماعی برای آنکه پا قرص کند، کادرهای لازم خود را بیابد، شیوه های لازم عمل خود را درك کند، بر کارائی و ثمر بخشی عمل خود بیافزاید، بتواند اکثریت جامعه را بخود جلب کند و تثبیت نوینی را جانشین تثبیت ارتجاعی گذشته کند، بزمان احتیاج دارد. اگر این نو سازی بر پایه اجتماعی وسیع و تئوری سیاسی جا افتاده ای متکی نباشد، بار دیگر میدان به دستبردهای غدارانه ضد انقلاب یعنی ارتجاع ایران و امپریالیسم جهانی می دهد.

از میان سه وظیفه، چنانکه گفتیم، تنها وظیفه اول، یعنی وظیفه براندازی، انجام گرفته است.

اکنون ما در مرحله یا دور دوم هستیم، که آنرا **دوران گذار** می نامیم (نه دوران نو سازی، اگرچه برخی نوسازیها از همین دور آغاز میشود). دور دوم، دور بسیار حساسی است. این دوران، دوران «دردهای

پررنج زایش» است. نبرد درونی نیروهائی که در دور اول با هم متحد بودند، میتواند به ضد انقلاب، که کمین کرده است، فرصت بدهد تا سراپای جنبش انقلابی را با ناکامی روبرو کند.

درست در این دور است که باید نهایت درجه دقت و احتیاط بعمل آید. البته این دوران دوم، دوران گذار، دوران لایه بندی و نبرد نیروها برای تعیین خط سیر آتی انقلاب، دوران «که برکه چیره میشود؟» یک دوره و مرحله ضرور و ناگزیر هر انقلابی است. در این دوره نیروهای انقلابی باید وظایف سه گانه زیرین را انجام دهند:

۱- از انقلاب و سیر آتی آن و دوستان پی گیر و نیمه راهش تصور روشنی کسب کنند: آنقدر در وقایع جاری غرق نشوند، که دورنما را فراموش کنند. آنقدر، بگفته لنین، در تماشای درخت محو نگردند، که تمام جنگل را نبینند. طوری عمل نکنند که نادانسته آلت دست ضد انقلاب شوند. خصالت نیروها، متحدین واقعی خود را تشخیص دهند. دوست و دشمن را باز شناسند و عمده و غیر عمده را مخلوط نکنند.

۲- تمام مساعی خود را برای «همبودگی نیروها»، حفظ وحدت عمل در عین مبارزه ضرور، همراه با کوشش برای رسیدن به توافق در مورد وظایف جاری به کار برند.

از سیاست تفرقه و تشتت خصمانه، که بهترین کمک به ضد انقلاب سرکوب شده است، بپرهیزند. تصور نکنند کار تمام شده و دشمن (که دارای ساز و برگ جهانی و عمال داخلی وسیعی است) دیگر بی خطر است! چنین گمراهی های وحشت آوری را تاریخ نخواهد بخشید. تاریخ نه فقط تبه کاران ضد اجتماعی را مجازات میکند، تاریخ پندار با فان غره و گمراه را که خیره سرانه فرصت های عالی را از دست میدهند و در ذهنیات و وهمیات خویش غوطه میزنند و افاق ها را نمی بینند، نیز بسختی مجازات می کند.

۳- کوشش وسیعی بکار برند تا بر اساس وسیع ترین توافق نیروهای انقلابی، برنامه نویسی جامع روشن شود، تا انتقال بمرحله سوم و اجرای وظایف مرحله سوم دشوار نباشد. بهترین شیوه در این کار، چنانکه

حزب ما بارها و مصرانه تکرار کرده است، مشورت جمعی است، نه آنکه گروه انقلابی معین بکوشد تا انحصار ایده ثلوثیک خود را برقرار کند. اینکار، در طول مدت، بناگزیر موجب رمیدگی دیگر نیروها میشود و بعلاوه، آن پلاتفرم و زمینه عمل را که بتواند کارا و مؤثر و ثمر بخش باشد، بوجود نخواهد آورد.

چنین است وظایف سه گانه مرحله فوق العاده حساس و فوق العاده خطرناک گذار، دوران دردهای مخوف زایش، دوران کمین و انتظار و امید ضد انقلاب، دوران سردرگمی نیروهای نوحاسته. دوران غره گویی ها و پندارها، دوران مختل شدن وحدتی که در مرحله اول انقلاب بود، دوران استغراق در مبارزاتی، که از سوئی ناگزیر است و از سوئی، اگر جنبه مطلق شده و خصمانه و خرد کننده پیدا کند، موجب تضعیف تمام انقلاب و لذا شکست آن می شود.

اگر این دوران مشکل دوم را، که ما آنرا دوران گذار می نامیم، با موفقیت بگذرانیم، گام در دوران سوم، دوران زایش نظام نو و تثبیت نوین می گذاریم. مسلماً آن دوران نیز چنانکه تصریح کرده ایم، متضمن دشواریها و بغرنجیهای بیشماری است، ولی چون انقلاب دو مرحله را پشت سر گذاشته، لذا اعتماد بنفس و تجربه معین برای پیشروی کسب کرده است. بویژه اگر دوران نویسی به پلاتفرم متفق همه یا اکثر نیروهای انقلابی متکی باشد، آنگاه کار خود را هم در نبرد علیه ضد انقلاب، هم در نبرد برای نویسی، با سهولت نسبی بیشتری پیش میبرد.

یکی از مشکلات انقلاب ایران آنست که نیروهای شرکت کننده در این انقلاب، به بررسی قوانین عام آن: توجه کافی ندارند و در بحث های تجریدی و یا در وقایع روزمره غرقند. وقایع روزمره - بویژه برخی از آنها - مسلماً مهم هستند و باید بدانها توجه کرد، زیرا آنها در خود این قانونمندیهای کلی اجتماعی بازتاب دارد. در جریان یک مبارزه جوشان و خروشان،

نمی‌توان و نباید از بررسی امور عینی و مشخص روز، امور واقع، غافل ماند. ولی آیا باید باین یا آن واقعه، به گفتارها و کردارها جداگانه بسنده کرد؟ نه! انقلاب به ادراك تئوريك و جامع خود نیازمند است؛ برای آنکه انقلابی بتواند راه یابی کند، افق وسیع داشته باشد، راه را از چاه، دوست را از دشمن تشخیص دهد، دردام نیافتد، غافلگیر نشود و غیره، باین، جمع بندی و ترازبندی علمی و تئوريك نیاز وافر دارد.

با آنکه اصول تئوری انقلاب را میتوان در کتب کلاسیک‌ها یافت، ولی این اندازه کافی نیست. هر انقلابی چنانکه خود کلاسیک‌های مارکسیسم-لنینیسم گفته‌اند، انبوه عظیمی مسائل **نو و خود ویژه** ایجاد می‌کند، که باید توانست در پرتو اسلوب درست تفکر، این انبوه عظیم مسائل نو و خود ویژه را در معرض **گوارش و ادراك علمی** قرار داد. همانطور که غرق شدن در رویدادها و واقعیات جاری و ندیدن سیر کلی خطرناک است، چسبیدن به احکام مجرد کتابی و نداشتن قدرت انطباق و کاربرد آنها در شرایط مشخص، کمتر خطرناک نیست. مابه **تئوری انطباقی**، که واقعیت تاریخی و اجتماعی ما را بدرستی منعکس کند و قانونمندیهای آنرا بیرون کشد و وظایف ما را براساس این قانونمندی‌ها روشن سازد، نیازمندیم.

تئوریسین‌های بزرگ انقلابی بما تنها **اسلوبی** را می‌آموزند که ما، بکمک آن، باید بتوانیم در این «هزار دره» مخوف و پریچ وخم وقایع راه - جویی کنیم. باید در زمینه این راه جوئی دشوار از خود لیاقت فکری و عملی نشان داد.

توجه به مراحل سه گانه انقلاب ایران، تشخیص آنها از هم، تعیین وظایف هر مرحله یا دوره و عمل به وظایف و قوانین ویژه **این مرحله** دارای اهمیت حیاتی است. ما همه نیروهای صادق انقلابی را باین نکته توجه میدهیم.

□ بسوی کدام راه رشد؟

□ باتکاء کدام نیروی اجتماعی؟

دشواری‌های شگرف سالم‌سازی جامعه ما

رژیم استبدادی و دست‌نشانده محمد رضا پهلوی و پدرش رضا پهلوی ارثیه سنگینی برای جامعه پس از انقلاب باقی گذاشته است. گرانباری و نحوست این ارثیه بویژه طی بیست و پنج سال اخیر حکومت سلطنتی-فاشیستی و نواستعماری محمد رضا پهلوی بمراتب و بمراتب بیشتر از گذشته است. انقلابیونی که این رژیم را با سهولت نسبی برانداختند، اینک برای نوسازی جامعه، سالم‌سازی اقتصاد و سیاست جامعه، با دشواری‌های عظیمی روبرو هستند تا سرانجام قادر شوند **تثبیت نوینی** بسود اکثریت محروم جامعه پدید آورند. اینکار به تلاش نه فقط عظیم، بلکه فوق‌العاده سنجیده‌ای نیازمند است. اینکار روندی است پرفراز و نشیب که هنوز باید از مراحل و مدارج مختلف قشربندی و نبردهای درونی بگذرد.

از آنجا که جامعه ایران در زمان پهلوی در مسیری بکلی نادرست

میرفت، یعنی در مسیر ضدملی و ضددمکراتیک، و اکنون باید به مسیر متقابل آن، یعنی به مسیر ملی و دمکراتیک منتقل شود، حتی در صورتی که نیروهای صالح برای عمل، اهرم امور را در دست گیرند، باز ناسنجیدگی و شتاب‌کاری نمی‌تواند مفید باشد. در این نوع موارد معمولاً این مثال را می‌زنند، قطاری با سرعت در مسیر «الف» حرکت میکند، مامی‌خواهیم آنرا در مسیر «ب» (که عکس مسیر «الف» است) سیر دهیم. ابتدا باید حرکت قطار را کندتر و کندتر کنیم. سپس ترمزهای دستی را بکار اندازیم و قطار را متوقف سازیم. آنگاه باید با هستگی آنرا در مسیر «ب» به حرکت درآوریم. یعنی در این عمل تغییر مسیر، ما با سه شیوه عمل روبرو هستیم، در مرحله اول دست‌زدن به اقداماتی که مجموعه نظام سیاسی - اقتصادی گذشته را از حرکت پرشتاب و مضر و غلط خویش خارج سازد. در مرحله دوم باید در سیاست و اقتصاد بتدریج به ایجاد آن‌چنان نهادهای نوی دست زد که بتوان جامعه را در مسیر تکاملی سالمش اداره کند. و در مرحله سوم باتکاء این نهادها، باید جامعه را بتدریج و با شتاب روزافزون به پیش راند و بسوی اوجهای تکاملی تازه برد. اگر این اقدامات، بموقع و با درایت لازم نیز انجام گیرد، انقلاب برای نیل به قله میوه‌دهی و ثمربخشی خود به سالها نیازمند است.

ولی این جملات تعبیر آمیز مطلبی را حل نمیکند.

مهمترین اشکال در اینجا است که رژیم سابق، به قصد تأمین منبع غارتگری خود و اربابان امپریالیستی خویش، جامعه ایران را، بویژه در شهرهای بزرگ، به **جامعه مصرف وسیع** بدل کرده، در حالیکه برای این مصرف وسیع، جامعه فاقد **پایه ضرورت تولیدی** است. یعنی تناقض عجیب و بی‌تناسبی شگفتی بین **مصرف و تولید** پدید شده است.

اینکه رژیم تاحدی از عهده این کار، یعنی ایجاد یک جامعه انگل و مصرفی در قشرهای فوقانی و متوسط مرفه برمی‌آمده، **اولاً** باتکاء درآمد نفت بود، **ثانیاً** باتکاء ادامه فقر وسیع‌ترین قشرهای مردم و عقب‌ماندگی عمومی کشور. زیرا محیط «مصرف وسیع» در بهترین حالات، یکدهم

جامعه ایران را دربرمیگیرد و نهم دیگر در شرایطی بسر میبرند که آب و نان و برق و مدرسه و بیمارستان و جاده و کتاب و مسکن و فرهنگ برای آنها، «معضل» حل نشده است.

بانکاء درآمد نفت و با تبدیل بخشی از این درآمد به واردات کالائی و واردات ماشینی (غالبا برای مونتاژ) و نیز وارد ساختن برخی انواع خدمات (نمایندگی‌ها، مدیریت‌ها، کارشناسان، مشورت‌های فنی و غیره)، در تهران و برخی شهرهای بزرگ، آنچنان سطح زندگی برای قشرهای فوقانی و متوسط مرفه بوجود آمده، که شباهتی به زندگی آغشته بامحرومیت توده‌ها و ربطی به پایهٔ تنگ تولید و وابسته ندارد. انسان از مشاهده این وضع گاه دچار وحشت میشود.

واقعا «نبوغ» خانواده پهلوی در خیانت و دزدی لازم بود که یک چنین «شاهکار» عظیم گنج‌کننده‌ای را تحویل انقلابیون ایران بدهد. ما دیگر از تورم سرسام‌آور دستگاه دولتی، از رشد انگل‌وار سرمایه‌داری (به‌ضرب سفته‌بازی زمین و خانه و استفاده از وام‌ها و اعتبارات بانکها)، از سطح نازل قضاوت سیاسی جامعه در نتیجه سیطره طولانی محیط اختناق و رعب، از ورشکست کشاورزی در ایران، از عظمت و وسعت بی‌رویه و منطق شهرها و دهها عیب دیگر، که هر یک در جای خود یک فاجعه است، سخن نمی‌گوئیم.

نوسازی و سالم‌سازی جامعه ما محتاج بیک بررسی **مشخص** نقائص و معایب، یافتن طرق خردمندانه رفع آنها و انتخاب راه درست تکامل جامعه است.

این راه درست کدام است؟ نظام سرمایه‌داری؟ آیا سرمایه‌داری ما را بوابستگی ناگزیر سیاسی و اقتصادی به جهان امپریالیستی نخواهد کشاند؟ حتما خواهد کشاند. آیا سرمایه‌داری مسئله فقر و ثروت، مسئله مصرف تبذیرآمیز را حل خواهد کرد؟ حتما حل نخواهد کرد. آیا سرمایه‌داری امکان خواهد داد که درآمد ما از نفت و گاز و آهن و مس و دیگر منابع ثروت کشور، صرف ایجاد یک زیرساز (انفراسترکچر) نیرومند علمی و فنی برای

صنعت و کشاورزی و بازرگانی و ترابری و خدمات و فرهنگ و بهداشت رشد یافته امروزی شود؟ نه، امکان نخواهد داد، زیرا سرمایه‌داری دست غارتگران داخلی و خارجی را نخواهد بست، جلوی فرار سرمایه و مغز را نخواهد گرفت، جلوی انباشته شدن بازار داخلی از بنگل خارجی را نخواهد گرفت، جلوی اسراف و بریز و بیاش و سفته‌بازی را نخواهد گرفت. تمام مسئله در اینجا است.

یکی از نکات اصولی اختلاف نظرها با «لیبرالها» در همین انتخاب راه رشد است. برخی تصور میکنند، آنچه که در این کشور میبایست عوض شود، تنها «استبداد» بود، ولی نظام اقتصادی داخلی و مناسبات سیاسی خارجی همه‌اش، با «کمی اصلاح» از جهت بنیاد درست است. بهمین جهت تنها واژه‌ای که بنظر این افراد باید با خط هرچه برجسته‌تر نوشته شود «آزادی» است! واژه شیرین «آزادی» برای همه ما استبداد زدگان مقدس است و مسلما باید این موهبت را که انقلاب بما ارزانی داشته، حفظ کرد. انقلاب اجتماعی ما باید با مراعات هرچه دقیق‌تر این موهبت انجام گیرد. ولی ما به **انقلاب اجتماعی** برای نوسازی جامعه نیازمندیم. مسئله مرکزی اینجا است.

باید در کشور ما یک نظام ملی (دارای استقلال سیاسی و اقتصادی) و دموکراتیک (با مراعات اکید آزادیهای دموکراتیک در پیوند با حقوق دموکراتیک) پدید آید، آنهم بنسبت کسانی که صمیمانه خواستار استقرار چنین نظامی هستند. برای ما این **محتوی** است و مهم نیست که این محتوی با چه **الفاظی** ادا شود و یا بچه اشکالی در آید. شما برای توده‌های مولد، حقوق حقه اجتماعی آنها را تأمین کنید و ایران را از یوغ اسارت اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی آشکار و نهان امپریالیستی برهانید، و به عمل خود هر نام پارسی یا عربی که میخواهید بدهید.

به قول حافظ:

یکی است ترکی و تازی در این معامله حافظ

حدیث **عشق** بیان کن بهر زبان که تو دانی

ضد انقلاب خزنده

ضد انقلاب یعنی چه؟ اسلوب کارش کدام است؟ چگونه باید با آن مقابله کرد؟

۱- ضد انقلاب یعنی چه؟

وقتی میگوئیم «ضد انقلاب»، منظور ما اتحاد ارتجاع و امپریالیسم جهانی است. رژیم پهلوی، سرکوب شده، ولی پایه اداری- اجتماعی این رژیم باقی است. پایه اداری آن (و در مرکز آن «نیروهای تضییعی») و پایه اجتماعی آن (و در مرکز آن سرمایه داری بزرگ وابسته به انحصارهای امپریالیستی)، هنوز در جامعه ما فعال است. بخشی از این پایه، همراه ارباب، کوچیده است ولی بخشی در درون جامعه، یا منتظر روزهای مساعدتری است یا بصورت گروههای مفتن، توطئه گر، هراس افکن، یاغی و تروریست و شایعه پرداز، بصورت افرادی که جامعه عوض کرده و در صفوف نیروهای انقلابی رخنه یافته اند، فعالند. امید روزهای خوشتر را از دل بیرون نکرده اند. به تأییدات ارباب امپریالیستی خود چشم امید دوخته اند.

باین نیرو ابدآ و اصلاً نباید کم بها داد.

اما منظور ما از امپریالیسم جهانی، در درجه اول امپریالیستهای امریکا و انگلیس و سرویسهای جاسوسی آنها (سیا و انتلجنس سرویس) و دست نشاندهگان آنها در منطقه (اسرائیل و مصر) و سازمانهای جاسوسی وابسته بآنهاست (مانند موساد، سازمان جاسوسی ماهر و خطرناک اسرائیل) شبکه عمال امپریالیستی در ایران است. آنها در کشور ما دهها سازمان «پوشیده» داشتند، که امروز نیز به حیات خود ادامه میدهند. آنها از قرآن گرفته تا کاپیتال مارکس را مایلند در خدمت هدفهای پلید خود قرار دهند.

ما بین این دو «نیرو» وحدت عمل و هدف حکمرواست و در زیر «رهبر واحد ارکستر»، یعنی امپریالیسم امریکا، این نیروها در صحنه جهانی (از صحنه مطبوعات و مجالس بین المللی مانند سنای امریکا گرفته، تا صحنه داخلی) به صد زبان و شیوه، با هزاران چهره و جامه، عمل می کنند و در عین تنوع عظیم شکل عمل، محتوای کار همه اشان یکی است: عقیم گذاردن انقلاب و بازگرداندن قدرت ارتجاع و امپریالیسم در ایران، به شکلی که مناسب با امکانات آنها باشد؛ در یک کلمه بازگرداندن «بهشت گمشده».

۲- اسلوب کار ضد انقلاب

الف) کوشش برای ایجاد آشفتگی و فلج اقتصادی و قحط و غلا. بدین منظور عمال آن، گاه تحت عناوین و بهانه های ظاهری، تلاش عظیمی بکار می برند تا چرخهای اداری و صنعتی کشاورزی یا کند بگردد، یا بالمره بایستد. انقلاب و لرزه ها و زلزله ها و مشکل های ناشی از آن، برای این نوع بهانه سازیهای فریبنده، هزاران دستاویز مساعد ایجاد می کند. تعطیل کارخانه ها، بستن مغازه ها، کوچ اقتصادی، خارج کردن سرمایه ها، بایکوت معاملات، ایجاد محیط کم کاری و بیکاری در مؤسسات و غیره، اقداماتی است که ضد انقلاب یا مستقیم و یا غیرمستقیم، بدان دست می یازد و سپس خود آنها را وسیله «هو کردن» انقلاب قرار میدهد.

ب) کوشش برای برهم زدن نظم و امنیت در شهرها و راههای کشور. شایعه پراکنی و هراس افکنی برای ایجاد نگرانی و وحشت. بدین منظور

باند‌های مسلح ضد انقلابی، تروریست‌ها، راهزنانی (از نوع پالیزبان) مشغول فعالیتند. هدف آنست که همه فکر کنند: «با رفتن شاه، امنیت از کشور رخت بر بسته است!» لذا نتیجه بگیرند: «ای کاش وضع سابق برگردد!»

ج) کوشش برای ایجاد تفرقه سیاسی و ایده نولوژیک عمیق بین گروه‌ها و سیردادن این تفرقه بسوی مقابله‌های خصومت‌آمیز تاحد درگیری و اگر بتوان (که برای رسیدن بآن رهبران سیا و انتلجنس سرویس حاضرند در همه کلیساها دعای خیر کنند!) انداختن سران انقلاب بجان یکدیگر بقصد محو یکدیگر. «سیا» و «انتلجنس سرویس» در مکانیسم ایجاد نفاق و اختلاف استادند، یکی از شیوه‌های این سازمان‌های دوزخی را میتوان شیوه «بزرگسازي تراکمی» نامید، منظور آنست که بین دو طرفی که باید نفاق ایجاد شود، از رخدادها و گفتارها و نوشتارهای قابل بهره برداری، با بزرگ کردن آنها بلافاصله بهره برداری شود و با متراکم کردن تدریجی این رویدادها، ابتدا فضای «سوء تفاهم» و سپس «سوء ظن» و سپس «عدم اعتماد» و آنگاه «خصومت» و سرانجام «درگیری خصمانه» ایجاد گردد. سیا و انتلجنس سرویس مطمئن‌اند پس از آن دیگر چرخ جهنمی عداوت خود بخود خواهد چرخید و کار مایه چرخش خانمانسوز خود را خود پدید خواهد آورد و احتیاجی به فرد ثالثی نیست!

د) کوشش برای ایجاد نفاق بین خلق‌ها و ملیت‌های مختلف ایران. حوادث سنندج و گنبد کاووس و نقده و خرم‌شهر و مریوان آثاری است از این کوشش. در میان آذربایجانی‌ها، کردها، بلوچ‌ها، ترکمن‌ها و عرب‌ها این کوشش ادامه دارد. یکی از اسالیب مهم نفاق در این زمینه، که سرویس‌های جاسوسی امپریالیستی در آن استادند، آنست که عمال آنها، در موضع گیریه‌ها و قطب‌های متقابل نشسته‌اند و بدست هم بهانه میدهند. یکی بهانه میدهد و آن دیگری بهانه را «بل» می‌گیرد. او به نوبه خود، با این بل گرفتن بهانه میدهد و طرف اولی بل می‌گیرد. مثلاً یکی در محافل دولتی یا روحانی حرفی می‌زند، عملی میکند که اگر متعمدانه نباشد، لااقل ناستجیده است. یکمرتبه می‌بیند فرباد غضبناک طرف مقابل، که خود را جریحه‌دار می‌شمرد، برمی‌خیزد، ای چه

بسانه «رهبر ارکستر» در مورد هر دو طرف یکی است. (گاه خودشان هم نمیدانند و طعمه معصوم بازیهای پس پرده قرار می‌گیرند. لذا صحبت بر سر نیات نیست، بلکه صحبت بر سر نتیجه عمل است). این اسلوب نیز چیزی است نظیر اسلوب «تراکمی»، که در بالا از آن یاد کردیم. اسلوبی است مانند بازی «دستش ده» ایرانی. بقول مثل معروف، «کاسه داریم آرک وارك، تو یرکنی من یرترک»:

۳- وظایف نیروهای انقلابی

اگر آنچه در بند اول و دوم این گفتار گفته‌ایم درست است، پس نیروهای انقلابی، اعم از طرفداران «بینش توحیدی و جامعه قسط اسلامی»، «طرفداران راه مصدق»، «مجاهدین خلق»، «چریک‌های فدائی خلق»، «اعضاء حزب توده ایران» مطبوعات و جمعیت‌ها و سندیکاها و مختلف روشنفکری، کارگری، کارمندی، جمعیت‌های دهقانی و دیگر نیروهایی که در این انقلاب دیم‌دخل و دینفعند. باید چشمهای خود را باز و بازتر و بازهم بازتر کنند. اگر انقلاب شکست بخورد، کسی از ما در این میان برنده نیست. اگر فرصت از دست برود، پشیمانی دیر است.

با سرنوشت انقلاب، یعنی سرنوشت انسانها و مبارزان انقلابی، نمی‌توان خیره سرانه و براساس خودخواهی گروهی و تنگ نظری و ندانم‌کاری و گر گرفتن‌ها و پیشی جستن‌های خودخواهانه و نفاق و نقار گروهی، بازی کرد. همانطور که حزب توده ایران بی‌خستگی تکرار می‌کند، باید توانست مقابله افکار و نظریات را (که در مرحله کنونی انقلاب ناگزیر است) با روشی انجام داد که به دشمن مشترک، به ضد انقلاب میدان ندهد. **باید وحدت صفوف انقلابی را در زمینه هدف اساسی انقلاب و در عمل اساسی جنبش به هر قیمتی که هست حفظ کرد.** این است وظیفه عمده! این وظیفه ابداً مانع استقلال احزاب و گروه‌ها و مطبوعات و آزادی آنها نیست: آزادی و استقلال **مسئول و هوشیارانه** سازمانها در عین حفظ همبستگی و شور و توافق جمعی آنها. هر اسلوبی جز این فاجعه انگیز است.

آنهايکه به آرمانهاي خلقی و ضد
استعماری انقلاب پیگیرانه وفادارند،
دقت کنند که در انواع دامهای گسترده
نیافتند!

توطئه‌هایی از همه رنگ در کار است!

وضع در کشور ما، پس از يك انقلاب بزرگ و دوران ساز، که یکی از
مهمترین پایگاههای سیاسی، اقتصادی و نظامی امپریالیسم را از چنگش بیرون
کشید، دوران پیچیده و پرجوش و خروشی را میگذراند. دورانی که بغرنجی و
پیچیدگی سیاسی - اجتماعی آن **بمقارب** از دوران براندازی رژیم شاه
مخلوع بیشتر است.

پس از آنکه وظیفه دشوار و مهم از میان برداشتن سد استبداد سلطنتی
دست نشانده امپریالیسم انجام شد، اینک جامعه میخواهد «انتخاب کند»
که، پس از سلسله منحوس و فاسد پهلوی چه کند، از کدامین راه برود و چگونه
جامعه ایران را در جهت سمت های اساسی سوق دهد؟
کسانی که در بخش اول انقلاب (بخش براندازی) سیاست سازشکارانه
«شاه باید سلطنت کند نه حکومت» را مصر آدنبال میکردند، و سپس بدنبال

رهبری قاطع ضد امپریالیستی و ضد سلطنتی امام خمینی، خواه و نساخواه،
کشیده شده‌اند، اکنون نیز به تفکر سیاسی خود وفادارند: برای آنها کماکان
مسئله مرکزی، مسئله «آزادی»، آنها هم بمعنای خاص بورژوازی کلمه است.
مسئله روشن است: آنها همه چیز دارند. امپریالیسم، یا به بیان آنان
«دمکراسی غرب» و همچنین «نظام سرمایه داری»، مزاحمتی برای آنها نبوده
و نیست. بلکه برعکس، آنها فقط میخواستند از «سیطره اعضای خانواده
پهلوی» خلاص و در حکومت شریک شوند، که این منظور، باضعاف به برکت
خون و اشک مردم انقلابی، به برکت سرسختی و اراده امام خمینی در جریان
رهبری انقلاب، حاصل شده است. حالا فقط يك چیز میخواهند: «آزاد باشند»!
آزاد باشند تا وزیر و وکیل شوند، آزاد باشند تا تجارت کنند، آزاد باشند تا از
انواع امتیازات برخوردار گردند، آزاد باشند که از انقلاب خلق میوه چینی
کنند. در انقلاب مشروطیت نیز این میوه چنان زودبیدان آمدند و فرصت را
از چنگ مردم ربودند. حالا هم میخواهند همان صحنه را تکرار کنند و اگر
بتوانند ستارخانها و حیدر عمو و غلی های انقلاب را سربیه نیست نمایند.

ولی مردمی که در این انقلاب دهها هزار شهید دادند، بکلی خواست
دیگری دارند. آنها امپریالیسم امریکا و متحدانش را دشمنان استقلال ملی
و حاکمیت خلقی میدانند و میخواهند ریشه سیاست نواستعماری امپریالیسم
در ایران برکنده شود. میخواهند صدها قرارداد نظامی، تجاری، اقتصادی،
سیاسی، فرهنگی سری و علنی با امپریالیسم لغو گردد. میخواهند عمال در پرده
وبی پرده امپریالیسم از مقامات حساس جامعه دور شوند. زیرا این شرط اصلی
مستقل بودن است و مستقل بودن پایه اساسی آزاد بودن. آزادی، در چهار
چوب سرمایه داری وابسته و اسارت در چنگ امپریالیسم، ممکن نیست.

مردمی که در بخش انقلاب، به بزرگترین پایداریهای حماسی، که در
تاریخ انقلابات کم نظیر است، دست زده‌اند، میخواهند اکثریت جامعه در
تعیین سرنوشت کشور شریک گردند، میخواهند جلوی غارتگری سرمایه‌های
بزرگ وابسته گرفته شود، میخواهند حقوق اقلیت های ملی و خود مختاری
آنها تأمین گردد. آنها نیل به این هدفها را شرط **آزادی واقعی** میدانند،

نه اینکه چند روزنامه امکان یابند که شیرین زبانی کنند و یا چند گروه و راجل سیاسی بتوانند جلوه گری نمایند، و در پس پرده این شیرین زبانیها و جلوه گریها، امپریالیسم و سرمایه داری وابسته، به غارتگری خودکامان ادامه دهند.

مابین این دوشمی، مشی لیبرالی و مشی دمکراتیک تفاوت ماهوی است. حوادث روزهای اخیر: بحث در کنگره آمریکا، واکنش جامعه ما، نمایش ضد امپریالیستی مردم ایران، نطقهای عده ای در کنگره و کلای دادگستری، همراه با اظهارات برخی از رجال و روحانیون هواداران آنها، واکنش امام خمینی و دیگر سخنگویان حزب جمهوری اسلامی در قبال این اظهارات و نطقها، همه و همه جلوه هائی از تشدید برخورد این دوشمی است. حزب ما معتقد است که، علی رغم برخی سخنان و داوریه ها و اعمال جداگانه، مشی تعقیب شده از جانب روحانیت مترقی، از جهت ماعت اجتماعی خود، بمراتب بیش از مشی تعقیب شده از طرف برخی از گروهها و شخصیتهای سیاسی مخالف این روحانیت، جلوه گاه آرمانهای خلقی است و بهمین جهت حزب ما وظیفه خود شمرده است که از این مشی، که در رهبری قاطع امام خمینی متجلی است، پشتیبانی کند و تا زمانیکه این مشی در مسیر درست خویش پیش میرود (که بنظر ما پیش میرود)، اجراء این وظیفه ادامه خواهد یافت. برای ما مسئله بر سر نوعی «مصلحت اندیشی» و «مظنه گرایی» نیست، بلکه مسئله بر سر مشی اصولی است که حزب طبقه کارگر غیر از آن حق ندارد عمل کند.

ما در همین جا باید بگوئیم که حزب توده ایران، نه خواستار پیدایش این دوگانگی وجدائی بوده و نه مسئول آن. حزب ما، در اسناد مصوب شانزدهمین پلنوم کمیته مرکزی و از نخستین روز اعلام نظریات خویش در روزنامه «مردم»، همه نیروهای شرکت کننده در انقلاب، از هواداران امام خمینی (که اینک در حزب جمهوری اسلامی متشکل شده اند) گرفته تا «جبهه ملی» و «سازمان مجاهدین خلق ایران» و «سازمان چریکهای فدائی خلق ایران» و دیگر نیروها را، فراخواند تا در «جبهه متحد خلق» متحد گردند و برنامه کار انقلاب را، بر اساس توافق برابر حقوق، مشترکات تهیه کنند.

ولی نخستین نیروئی که نه فقط به این دعوت مکرر حزب پاسخی نداده، بلکه آشکارا به آن پشت کرده و با سایر نیروهای انقلابی، و قبل از همه و بیش از همه با امام خمینی و حزب توده ایران، سرستیز در پیش گرفته، بورژوازی لیبرال است. چرا؟ زیرا بورژوازی لیبرال تصور میکند که با برخورداری مستقیم و غیر مستقیم از پشتیبانی جهان سرمایه داری، خواهد توانست انقلاب را در مسیر داخواه خود بیفکند، لذا باید در راه تضعیف رهبری امام خمینی و نیروهای پشتیبان آن، از جمله و بویژه حزب توده ایران، حزب طبقه کارگر ایران، منفرد کردن آنان و تأمین سرکردگی خود در انقلاب وارد میدان شود. شایان توجه است که بورژوازی لیبرال این تلاش را در زیر نام مورد احترام شادروان دکتر محمد مصدق انجام میدهد و میکوشد نام «مصدق» را وسیله تضعیف و بی اعتبار کردن نام «خمینی» قرار دهد. و حال آنکه در نزد میهن پرستان واقعی، عمل امام خمینی تکمیل عمل دکتر مصدق است نه خلاف آن، و مقابله دادن این دوشخصیت میهن پرست، کاری است بیش از مضر. امام خمینی آرزوهائی را برآورده کرده است که دکتر مصدق، بععل گوناگون عینی و ذهنی و تاریخی، قادر به انجام آنها نشد. لذا ما هر گونه قرارداد دادن مصدق در مقابل امام خمینی را عمل خلاف نیت و اندیشه های خود دکتر مصدق می شمیریم.

از نیروهای خرابکار و تفرقه افکنی که با ماسک «چپ» و «انقلابی» و «مارکسیستی» که در این سیاست نادرست و زیان بخش همکام بورژوازی لیبرال شده اند که بگذریم، شایان توجه و مایه تأسف است که برخی گروههای صادق چپ نیز، با انگیزه های مختلف ذهنی و غالباً علیرغم میل و تصور خود، در همین راه گام برمیدارند و برای ضد انقلاب امید و عرصه عمل ایجاد کرده اند. اگر آنها این واقعیت را نمی بینند، سیر حوادث، دیر یا زود، این مطلب را به آنها روشن تر نشان خواهد داد.

حزب ما همچنان با قاطعیت و پیگیری در راه اتحاد همه نیروهای راستین انقلابی، همه نیروهای میهن پرست آزادیخواه، همه نیروهائی که به حفظ و تحکیم و گسترش دستاوردهای انقلاب علاقمندند، میکوشد. حزب ما

تمام گامهای لازم را در این راه برداشته است و در زمینه نوسازی اجتماعی و اقتصادی جامعه ایران در شرایط مشخص کنونی؛ آنچنان برنامه‌ای را مطرح کرده که برای اکثریت مطلق جامعه، از پرتو تا تابش دمکراتیک بورژوازی ملی، پذیرفتنی است. کاری نکنیم که فرصت فوت شود و غفلت ندامت ببار آورد، زیرا انقلاب حق ندارد در نیمه راه بماند و در مقابل منافع خلق و انقلاب هیچ شخصیت و وجهه رد ناپذیری وجود ندارد.

ضد انقلاب، یعنی امپریالیسم و بقایای رژیم سرنگون شده، از تفرقه نیروهای انقلابی لذت میبرند. آنها، تا حدود زیادی این وضع را، بدست عمل رنگارنگشان، خود بوجود آورده‌اند. عمال آنها همه جا را برای تسهیل این نفاق صحنه‌آرایی کرده‌اند.

شایعه، دروغ، تحریک، تفتین، ترور، نفاق ملی، کارشکنی، ناراضی تراشی، فلج اداری، هرج و مرج اقتصادی و انواع افزارهای دیگر را بدست عمل گرفته‌اند و با سازمانهای مخفی و علنی با وسائل مجهز و پول بی‌حساب در سراسر کشور گرم فعالیتند.

توطئه‌های رنگارنگی در کار است. دوستان واقعی مردم، انقلابیون راستین باید هشیار باشند و در دامهای گسترده این توطئه‌ها نیفتند و پای خود را بموقع بیرون بکشند و برای عقیم ساختن این توطئه‌ها متحد گردند، زیرا اگر نیروی اهریمنی امپریالیسم با دیوار یکپارچه اراده مردم روبرو شود، ناچار به تسلیم و محکوم به شکست است.

این واقعیت را هم هرگز نباید از یاد برد که از تفرقه، یا ضد انقلاب استفاده میکند و با انقلاب مجبور میشود یاران دیروزی خود را، که امروز نمی‌خواهند همگامش باشند، بحال خود باقی گذارد و به سیر ناگزیر خویش ادامه دهد. **این قانون انقلاب است و بقول حافظ «مباد کس که در این نکته شك و ریب کند»!**

مشی سیاسی: استراتژی، تاکتیک

تضاد همه خلق‌های کشور ما با امپریالیسم (یعنی سیاست‌نواستعماری انحصارهای بزرگ امپریالیستی امریکا و اروپای غربی و ژاپن)، که ایران را به‌کشوری وابسته مبدل ساخته بودند از یک‌سو و باعمال آن و از جمله با بورژوازی بزرگ وابسته به امپریالیسم (مانند صاحبان صنایع، بانک‌داران و زمین‌داران بزرگ، تکنوکرات‌ها و بوروکرات‌های ثروتمند وابسته به رژیم گذشته و بر رأس همه آن‌ها خانواده پهلوی)، از سوی دیگر. از آنجا که در زیر رهبری خانواده خائن و غارت‌گر پهلوی و برای حفظ منافع دوگانه امپریالیسم و ارتجاع، یکی از فاسدترین و وحشتناک‌ترین رژیم‌های پلیسی و نظامی جهان در کشور ما پدیدشده بود، لذا تضاد یادشده، چندان عمق یافت که منجر به جنبش انقلابی حماسه‌آمیز سال ۱۳۵۷ مردم ایران و سرنگونی رژیم شاه مخلوع شد و ورقی زرین بر کارنامه کشور ما افزوده گردید.

حل این تضاد می‌بایست منجر به تأمین استقلال سیاسی و اقتصادی کشور ما، منجر به استقرار دموکراسی سیاسی و اقتصادی و تحول بنیادی بسود زحمتکشان در کشور ما بشود.

حزب توده ایران در برنامه استراتژیک خود، یادآور شده است که تنها با آغاز آنچنان راه رشد اقتصادی و اجتماعی، که جامعه ایران را از همه پی‌آمدهای سیاست‌نواستعماری امپریالیستی آزاد کند و دست سرمایه‌داری وابسته به امپریالیسم را کوتاه سازد، می‌توان این تضاد عمده را به‌طور واقعی حل کرد. زیرا با قبول راه سرمایه‌داری وابسته و لذا بقاء و هضم شدن در سیستم سرمایه‌داری جهانی، نه رهائی از وابستگی و نیل به استقلال میسر است و نه نیل به دموکراسی؛ ضمناً میان دموکراسی و استقلال نیز پیوند و رابطه درونی وجود دارد.

اما هر مرحله استراتژیک انقلاب، به‌ناچار از مراحل دراز مدت یا کوتاه مدتی مرکب می‌شود که طی آن، تناسب نیروهای انقلاب و ضدانقلاب تغییر می‌کند و در حیات روزمره سیاسی و اجتماعی و اقتصادی جامعه تحولاتی پدید می‌آید و به‌همین سبب حزب انقلابی، برای نیل به هدف‌های

حزب طبقه کارگر موظف است مشی سیاسی خود را در مراحل استراتژیک و دوره‌های تاکتیکی جنبش انقلابی، از جهت سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و غیره، روشن کند. یعنی تحلیل و برنامه درازمدت و کوتاه‌مدت خود را ارائه دهد.

استراتژی

یک مرحله استراتژیک، تمام مرحله انقلاب را دربرمی‌گیرد و شاخص مرحله انقلاب نیز آنست که کدام تضاد جامعه در دستور روز است که باید حل شود، تا جامعه قادر باشد راه را به جلو بگشاید و به‌سوی افق تازه‌ای گام بردارد.

موافق تحلیل حزب ما، تضاد عمده جامعه ایران، تا تحقق انقلاب اخیر مردم ایران، عبارت بود از:

استراتژیک خود، باید قادر باشد این مراحل محدودتر را نیز که علما «مراحل تاکتیکی» نام دارند، تشخیص دهد و شعارها و وظایف خود را موافق آنها روشن گرداند.

تاکتیک

وقتی می‌گوئیم تاکتیک و مراحل تاکتیکی، منظور ما اصطلاح بورژوائی «تاکتیک» که معمولاً به‌حقه و فریب و مانور و نیرنگ اطلاق می‌شود، نیست. بلکه پیاده کردن مشی استراتژیک بر شرایط، ممکنات و واقعیات روز است، بدون انحراف از هدف‌های عمده تعیین شده، یعنی در آمیختن استواری اصولی (یا تعقیب مستمر و بی‌خدشه و بلا انحراف هدف‌های استراتژیک) با نرمش عملی (یا واقع‌بینی و توجه به امکانات موجود) است. زیرا اگر کسی، فرضاً مرحله استراتژیک انقلاب را به‌درستی تشخیص دهد، ولی قادر به تشخیص مراحل تاکتیکی، قادر به تشخیص دوستان و دشمنان انقلاب در هر مرحله، تناسب نیروها در هر مرحله، آرایش این نیروها و اوج و حضیض نهضت و غیره نباشد، و متناسب با آن، مشی روزمره حزب را معین نکند، ناچار گرفتار اشتباهات گونه‌گون می‌گردد و سرانجام نبرد را می‌بازد.

اشتباه در کجاست؟

در میان نیروهای صادق چپ (ونه چپ‌نمایان) کسانی هستند که:

اولاً: در تشخیص مرحله انقلاب، که مرحله ملی و دمکراتیک است، اشتباه می‌کردند، و از مدت‌ها پیش، ایران را در مرحله انقلاب سوسیالیستی اعلام می‌داشتند، و حال آن که حتی اکنون نیز، که به برکت انقلاب مردم ایران، همه شرایط مساعد برای انجام وظایف انقلاب ملی و دمکراتیک فراهم آمده است، هنوز نمی‌توان این وظایف را انجام شده اعلام داشت و هنوز ایران تا مدتی دراز باید تکامل خود را در چارچوب ملی و دمکراتیک و قبول اشکال معینی از اقتصاد بازار و سرمایه‌داری بگذراند، ولی البته با کلیه اقدامات ضرور برای دفاع از منافع زحمتکشانش یدی و فکری.

ثانیاً: این افراد به وجود مراحل تاکتیکی در درون مرحله استراتژیک انقلاب و ضرورت مراعات جذرومد آن و دست زدن به تعرض یا عقب‌نشینی و یا اتخاذ سیاست شکیب و انتظار عقیده ندارند و انقلابی و چپ بودن برای آنها عبارتست از اجراء تعرض دائمی بسود یک هدف، یعنی سوسیالیسم و آنهم گاه فقط باتکاء پیشاهنگ و بدون وجود آمادگی مردم. ضمناً از سوسیالیسم نیز تصور آنها غالباً سطحی و تخیلی است.

از اینجا است که سردرگمی‌ها آغاز می‌شود و انرژی‌های خوب به بیراهه می‌رود.

مشی سیاسی درست

به نظر ما در همین جنبش انقلابی مردم ایران، ما با دو مرحله مشخص روبرو هستیم، که هر یک از آنها خواستار مشی متناسب خود بوده و هست. در مرحله اول انقلاب، که در آن حکومت استبدادی دست‌نشانده شاه مخلوع هنوز بر سرکار و اتحاد اکثریت مطلق مردم، بقصد برانداختن آن رژیم تأمین بود، یک نوع وظایف مطرح می‌شد و در این مرحله دوم انقلاب یعنی زمانی که دیگر حکومت استبدادی دست‌نشانده بر افتاده و در میان صفوف خود نیروهای انقلابی لایه‌بندی پدید شده و مشی‌های مختلف از هم جدا می‌شود، وظایف دیگری مطرح است. ضدانقلاب این مطلب را خوب تشخیص داده و متناسب با هر مرحله، تاکتیک نوی را در پیش گرفته و شعارها و شیوه‌ها را عوض کرده است.

مشخصات مرحله کنونی انقلاب ایران، که خود تشکیل‌دهنده یک مرحله تاکتیکی است، در اعلامیه مهم ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ کمیته مرکزی حزب توده ایران به تفصیل و با روشنی بیان شده است. در این اعلامیه تلاش ضدانقلاب در شرایط کنونی بیان شده و نیروهای نیمه‌راه و سازشکار معرفی گردیده‌اند. دو خط مشی مختلف در دوران کنونی (که آن را می‌توان «دوران گذار» نامید) که یکی از آنها خواستار ادامه پیگیر انقلاب و دیگری خواستار وارد کردن عناصر «اعتدال و محافظه‌کاری» در آنست، تشریح شده و موقعیت دولت در میان این دو خط مشی معرفی شده و وظایف

نیروهای انقلابی بیان گردیده است.

این اعلامیه و یک سلسله مصاحبه‌ها و اسناد و مقالات، که در روزنامه «مردم» درج گردیده، مشخصات دوران کنونی و وظایف ما را، که چیزی جز وظایف همه نیروهای راستین انقلابی نیست، روشن می‌کند و محلی برای سردرگمی و ابهام باقی نمی‌گذارد.

مثلاً یکی از وظایف مهم برای آنچه که لنین آن را «ارزیابی لحظه» در روز انقلاب می‌نامد و متناسب با آن باید «وظایف مبرم» تعیین شود، همانا تشخیص درست دوستان و دشمنان انقلاب، تشخیص درست وظایف عمده و وظایف فرعی و جنبی است. اگر یک سازمان سیاسی نتواند در پس انبوه آشفته ظواهر و پدیده‌های گاه فریبنده، **ماهیت** را تشخیص دهد، نتواند وظایف عمده را از غیر عمده بازشناسد و عمده را فدای غیر عمده نکند، نتواند دوستان و دشمنان واقعی انقلاب را از هم تشخیص دهد، آن سازمان سیاسی در گم بیشه وقایع، سمت‌یابی خود را از دست خواهد داد.

در انقلاب ایران، بقدری خودویژگی و «انحراف» از اشکال کلاسیک و کتابی زیاد است و بقدری روندهای درون مطبخ و «پس‌پرده» تاریخ نقش خاص دارد که بصارت سیاسی ویژه‌ای لازم است تا خرف و صدف باهم اشتباه نشود و سیاست انقلابی از سیاست ضدانقلابی و حتی مشی مبتنی بر دم‌مکراتیسم انقلابی از لیبرالیسم سازشکارانه بورژوازی، به‌درستی و به‌موقع بازشناخته گردد.

در میان اختلافاتی که بین ما و برخی عناصر صادق و راستین انقلابی در متن مشی سیاسی پدید می‌شود، البته همیشه علت، تنها علت معرفتی و منطقی نیست؛ گاه علت از آن عمیق‌تر است. ولی در آنجا که این علت، **معرفتی** است و بحث و مناظره سیاسی (پولمیک) برادرانه، علمی و اصولی می‌تواند به حل آن‌ها کمک کند، ما بنوبه خود آماده‌ایم.

ما نه فقط حاضریم روشن کنیم، حاضریم روشن شویم و اندیشه و تحلیل و روش خود را با تذکرات و توضیحات درست غنی سازیم و آرزو مندیم که چپ‌های صدیق و واقعی، اگر نه در یک حزب، لااقل در یک **جبهه و در زیر پرچم یک روش سیاسی**، در کنار هم علیه ضدانقلاب و بسود انقلاب پی‌کار کنند.

خط مشی سیاسی است، نه «نیرنگ»، نه «مانور»

حمایت حزب توده ایران از خط مشی امام خمینی در دوران جنبش انقلابی کنونی ایران، به نظر برخی‌ها، که همیشه درباره این حزب دچار «سوء تفاهم» هستند، به یک مانور سیاسی و حتی به یک نیرنگ سیاسی تعبیر می‌شود! می‌گویند: چگونه حزبی که جهان بینی خود را مارکسیسم-لنینیسم و خود را حزب طراز نوین طبقه کارگر ایران می‌شمرد، از یک رهبر روحانی، که با پرچم ایده نولوژی اسلامی وارد عرصه مبارزه شده، می‌تواند حمایت کند؟ اگر این افراد لحظه‌ای می‌اندیشیدند، می‌توانستند به صحت و اصالت و سرشت عمیقاً خلقی و میهن پرستانه و در عین حال خردمندانه و واقع گرایانه این مشی سیاسی پی ببرند، ولی یا نمی‌خواهند بیاندیشند و یا نمی‌توانند مسئله را به درستی حل کنند.

حزب توده ایران در طرح این مشی سیاسی خود، هرگز چهره سیاسی و طبقاتی خود را نپوشانده است، و درست به خاطر دفاع پی گیر از این چهره است که طی سی و هشت سال حیات پررنج خود، متحمل عذاب‌های فراوان شده و قربانیان بسیار داده است و کماکان خصومت امپریالیسم و ارتجاع را علیه خود برمی‌انگیزد.

حزب توده ایران این خط مشی را برای کسب «سود و مزایا» دنبال نمی‌کند و در جست و جوی هیچگونه سود و مزایائی هم نیست. افرادی که در سراسر زندگی خود به تحمل بزرگترین حرمان‌ها به خاطر آرمان خود خو گرفته‌اند، سودورزانه نمی‌اندیشند.

ما از مشی امام خمینی برای آن حمایت کرده‌ایم و می‌کنیم، زیرا آنرا یک مشی، در درجه اول، ضد امپریالیستی میدانیم. پس از دکتر محمد مصدق، امام خمینی رهبر پراعتبار دیگری است که این بار از میان روحانیت شیعه قد علم کرده و با جسارت و پی گیری و از خود گذشتگی، با امپریالیسم مسلط در ایران و رژیم فرومایه دست نشانده آن، نبردی بی‌امان را اعلام کرده است. این مشی، مورد حمایت وسیع‌ترین قشرهای زحمتکش این جامعه قرار گرفته است.

چگونه حزبی می‌تواند خود را خلقی، میهن پرست و انقلابی بنامد و از یک رهبری اجتماعی که بطور عمده و اساسی در جهت درست گام برمی‌دارد، پشتیبانی نکند، بلکه در تضعیف او بکوشد!

کسانی می‌کوشند این سیاست روشن و اصولی و دارای پایه خلقی حزب را، نوعی «بازی دو گانه» جلوه گر سازند!

یکی از رجال موثر دولتی این اصطلاح را در مورد حزب ما به کار برده و خوشبختانه آن را در اظهارات دیگری تکذیب کرده است. «بازی دو گانه» به چه معنی؟

یعنی گویا ما در ظاهر دم از پشتیبانی مشی ضد امپریالیستی و ضد ارتجاعی امام خمینی می‌زنیم و در باطن به کار دیگری مشغولیم.

ولی ما به این آقایان می‌گوئیم: «بازی دو گانه» و ظاهر و باطنی در کار نیست. حزب ما درهمه احوال، در سرو عین، دارای تنها یک مشی سیاسی است و آن را مجامع صالح حزب تصویب کرده‌اند و اسناد آن را ارگان مرکزی حزب نشر داده است. و جز این سیاست دیگری ندارد.

کلیه نیروهائی که از چپ سخن می‌گویند، ولی با مشی حزب مادر زمینه یاد شده موافق نیستند، خود از جهت اجتماعی مسئول مشی برگزیده خویشند

وروش آن‌ها را، طبیعی است، که به حساب حزب توده ایران نباید گذاشت و نمی‌شود گذاشت.

پشتیبانی صادقانه از مشی امام خمینی در عرصه‌های مبارزه علیه امپریالیسم، علیه ضدانقلاب، برای جمهوری، برای اتخاذ تدابیری به سود زحمتکشان، ابدآ بدین معنی نیست که حزب توده ایران در یک سلسله مسائل اجتماعی دارای مواضع خاص خود نیست. ما نظر خود را در این مسائل طی برنامه روشنی، که در پلنوم ۱۶ حزب تصویب شده و در روزنامه «مردم» نشر یافته، بیان داشته‌ایم. هیچ حزب سیاسی دیگری نیست که در کلیه مسائل سیاست داخلی و خارجی، اقتصادی و فرهنگی، مانند حزب توده ایران، صریح و مشخص سخن گفته باشد.

گویا کسانی از این که حزب توده ایران را در هیئت آن شیطان وحشتناکی که مایل هستند آن را مجسم کنند، نمی‌بینند، «یکه خورده‌اند» و لذا تنها با توسل به الفاظی مانند «نیرنگ»، «بازی دو گانه» و امثال این نوع برچسب‌ها، می‌توانند رعبی را که مایلند، در قشرهای مختلف جامعه از حزب توده ایران ایجاد کنند.

آن‌ها در عین حال آهسته به نیروهای چپ‌رو و چپ‌نما می‌گویند که گویا حزب در منجلاب اپورتونیسم و فرصت‌طلبی غلتیده و مارکسیسم را به «آخوندیسم» فروخته است! از این «ابداعات» کم نیست!

ما اطمینان داریم که نه تنها یاران حزب، بلکه مردم ایران به عیار این نوع برچسب‌ها، که هدف‌های آن آشکار است، پی برده‌اند و یا بزودی پی خواهند برد.

ما با شکیب و متانت و تحمل و بلا انحراف به راهی خواهیم رفت که سود خلق‌های کشورمان را در آن راه می‌دانیم. مامی‌دانیم که در همه محافل، کسانی مأمور خلط و لوث در مواضع حزب توده ایران‌اند؛ لذا امیدواریم که رهبران بصیر نهضت در دام سفسطه‌ها و مغلطه‌ها نیفتند و صحیح را از سقیم باز شناسند و به قضاوت‌های نادرست و خلاف حق کشیده نشوند.

درباره خودمختاری خلق‌های ایران

این مطلبی است بر همه عیان که حزب توده ایران نخستین حزب سیاسی دوران اخیر تاریخ کشور ماست که گفت: در ایران خلق‌های گوناگون، مانند فارسها، آذربایجانیها، کردها، ترکمن‌ها، عرب‌ها و بلوچ‌ها زندگی میکنند و در این خلق‌ها آگاهی ملی اوج گرفته و نمیتوان وظیفه ضرور وحدت سرزمین ایران را حفظ کرد، مگر آنکه همه خلق‌ها در این کشور با حقوق کامل و برابر زندگی کنند.

حزب ما متذکر شد که در عین آنکه بعزت وحدت تاریخی خلق‌های ایران و سرنوشت مشترک سیاسی و فرهنگی آنان، پیوندهای سرشتی فراوانی مابین این خلق‌هاست، در عین حال آنها با یکدیگر از جهت زبان، آداب و رسوم و مختصات قومی و روحی، تفاوت‌های مهمی دارند، که نمیتوان و نباید نادیده گرفت. بهمین جهت حزب ما معتقد است که برای اتحاد

داوطلبانه همه خلق‌های ایران در سرزمین واحد میهن ما، باید براساس حل مسئله ملی کوشید، که در کنار مسئله ارضی، کماکان از معضلات مهم جامعه است.

صحیح ترین راه حل مسئله ملی در ایران عبارتست از موافقت با خودمختاری فرهنگی و ملی واداری (با اختیارات لازم مالی و اقتصادی در چهار چوب نیازمندیهای واحد قومی). حزب ما بارها در اسناد خود از دو انحراف در مسئله ملی مبارزان را برحذر داشته است:

الف - از انحراف شووینیسم خلق بزرگ (فارسها)، که منکر وجود تنوع قومی در ایرانند و می‌گویند: در ایران همه ایرانی هستند و زبانهای گوناگون تنها لهجه است و ایران باید براساس مرکزیت‌اکید و با سلطه در بست زبان و فرهنگ فارسی اداره شود. این انحراف شووینیستی را سلسله سرنگون شده پهلوی با کبر و جبروت عجیبی دنبال میکرد و منظورش مستحیل کردن اجباری خلق‌ها در یک دیک واحد بود و برای این منظور یک سلسله تدابیر موزیانه اندیشیده شده بود که خود، مسئله ملی و حل آنرا در ایران دشوارتر از همیشه کرده است.

ب - از انحراف ناسیونالیسم خلق کوچک، که منکر ضرورت وحدت خلق‌ها در وطن واحد است و مسئله حق خلق‌ها در تعیین سرنوشت را به روشهای جدائی گرایانه و تجزیه طلبانه میکشانند. در شرایط مشخص کنونی تاریخی، موقعی که انقلاب در معرض تهدید شدید نیروهای ضدانقلابی جهان و ایران قرار دارد، بی اعتنائی به سرنوشت مجموعه ایران و در درجه اول قراردادن مسئله ملی خطائی است عظیم.

حزب ما مدافع پیگیر تمامیت ارضی کشور و حق حاکمیت آنست و هرگونه جدائی طلبی را محکوم میکند. **الویت** در شرایط کنونی، باتبیت نظام انقلابی در سراسر کشور و طرد قطعی ضدانقلاب است. کسی که در این شرایط برای مسئله خود مختاری اولویت و مطلقیت قائل شود و با تمام قوا، باین بهانه، رهبری انقلاب را تضعیف کند و تحت عنوانهای

ظاهر المصالح، عملاً، به شووینیستهای آریامهری و اربابانش کمک برساند (میگوئیم، عملاً، یعنی صرف نظر از نیت)، چنین کسی دچار انحراف ملت گرایانه و ننگ نظرانه جدی است.

حوادث در یک سلسله واحدهای قومی در ایران، که به برخوردهای خونین گنبد قابوس، سنندج، نقده، مریوان، و خرمشهر منجر شده، حاکی از آنست که همراه با ضدانقلاب، عناصر بی مسئولیتی، در زیر پرچم دلیزیر «دفاع از حق سرنوشت خلق های ایران» و «حق خودمختاری این خلقتها»، در واقع دانسته یا ندانسته آب در آسیاب ضدانقلاب میریزند. بقول عرب «کلمه حق یراد به الباطل»، سخن درستی که هدف آن نادرست است.

همه میدانند که حزب توده ایران، در بحث پیش نویس قانون اساسی با چه پیگیری از ضرورت تأمین حقوق حقه خلقت های ایران دفاع کرده است. حزب ما میدانند که در درون هیئت حاکمه، پس از انقلاب، افراد و عناصری هستند که نه بوجود خلقتها در ایران و نه به حقوق آنها باور ندارند و همه اینها را «افسانه ای» بیش نمیدانند و حزب توده ایران را، بسبب قبول این واقعیت، بارها به «تجزیه طلبی» متهم کرده اند. مسلم است که این افراد روغن در آتش میریزند و با اظهارات و اقدامات بدون مسئولیت، آتش تعصب ملی را فروزانتر میسازند.

در واقع و نفس الامر نقشه همین است که کسانی از راست و کسانی از «چپ»، کوره ضدانقلاب را داغتر و داغتر کنند. ولی رهبران جنبشهای ملی در سرزمین ما، به عقیده راسخ ما، باید توجه کنند که:

● **اولاً:** آنچه که مقدم است عبارتست از وحدت عمل همه خلقت های ایران، در پشتیبانی از رهبری امام خمینی، بمنظور به سرانجام رساندن کار ناتمام انقلاب ایران.

● **ثانیاً:** مبارزه بحق در راه تأمین حقوق خودمختاری باید بشکلی انجام گیرد که دشمن مشترک، یعنی ضدانقلاب از آن بهره مند نشود.

● **ثالثاً:** ابدآ به عناصر مشکوکی که در زیر شعارهای ماوراء چپ، خود را دلسوز و مدافع حقوق خلقتها نشان میدهند، ولی هدفهای بکلی

مغایری را دنبال میکنند، میدان داده نشود. متأسفانه در همه واحدهای ملی این عناصر نقش آتش افروزی و منفی را بازی کرده اند و میکنند و متأسفانه لانه های خطرناکی در این نواحی ایجاد کرده اند.

ما نگرانی خود را از وضعی که اکنون در واحدهای ملی وجود دارد و آستن در گریه های زائد ورنج خیز و خونین است اعلام میداریم.

ما از رهبری انقلاب توقع داریم که تمام مساعی لازم را برای داشتن یک سیاست صحیح، که حقوق خلقت های ایران را تضمین کند، بکار برد. ما میدانیم که خود رهبری انقلاب دچار چه اشکالات و موانعی است، ولی در عین حال به بصارت و جسارت منطقی این رهبری نیز معتقدیم.

ما از رهبران با نفوذ واحدهای ملی، از آنها که صادقند و جز دفاع از حقوق خود هدفی ندارند، انتظار داریم که با تمام قوا از بروز تصادمات تضعیف کننده انقلاب پرهیز کنند و به تحکیم روند عمومی انقلاب در کشور بپردازند و به حل **مسئله سلامت آمیز** مسئله با رهبران انقلاب و دولت بپردازند. آیا این نداهای هشیارانه، که منشاء آن عشق به ایران و خلقت های آنست سمع قبول خواهد یافت؟

حوادث آینده نزدیک، پاسخ این سؤال نگرانی آور را بیشتر روشن خواهد ساخت. ما، در گذشته بارها هشدار داده ایم و اینک بار دیگر این هشدار را تکرار میکنیم.

حزب توده ایران داشتن اعتقادات مذهبی را منافی با عضویت در صفوف خویش نمی‌شمرد و به عقاید مذهبی مردم و اعضای خود احترام می‌گذارد

حزب توده ایران و مذهب

افترای «بی‌وطنی»، «اجنبی‌پرستی» و «لامذهبی» به اعضای حزب توده ایران تازگی ندارد. مهم‌ترین کارشناسان وارد کردن این نوع افترافات عمال رژیم گذشته بودند. جانشین آن‌ها شدن افتخاری بیار نمی‌آورد.

حزب توده ایران يك سازمان سیاسی است نه يك جریان مذهبی، و در این سازمان سیاسی، مانند هر سازمان سیاسی نظیر، همه کسانی که برنامه و اساسنامه آن سازمان را می‌پذیرند، صرف‌نظر از تعلقات مذهبی و قومی خود، عضویت می‌یابند. حزب توده ایران هرگز اعتقادات مذهبی داوطلبان عضویت را شرطی برای این عضویت قرار نداده است. زحمتکشان ایران، اعم از هر مذهبی که بدان معتقد بودند، در گذشته و حال، در صورت موافقت با برنامه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این حزب، در صفوف آن وارد می‌گردند.

از آنجا که حزب توده ایران، حزب زحمتکش ایران است و برای تأمین منافع اکثریت مردم، یعنی زحمتکشان یدی و فکری، بانی‌گیری پیکار کرده و می‌کند، بغض و کین امپریالیسم غارت‌گرو بهره‌کشان داخلی را به خود جلب کرده است و چون حرف‌های حساسی و اساسمند این حزب پاسخ منطقی ندارد، لذا پای افتراء زدن به میان می‌آید، و بدان سبب که مذهب از عقاید

بسیار رایج و ریشه‌دار در میان مردم است، یکی از بهتان‌ها، به قصد منفرد کردن حزب، عبارتست از انتساب «لامذهبی»، برای برانگیختن عواطف دینی و حتی تعصبات شدید علیه حزب توده ایران. این از آن حرب‌های آلوده است که طی تاریخ همیشه قشرهای ارتجاعی علیه مبارزان پیشگام و انقلابی جامعه به کار برده‌اند و به کار می‌برند.

حزب توده ایران در اثربینش علمی خود نيك می‌داند که عقاید مذهبی می‌تواند نقش‌های مختلفی، در ادوار مختلف تاریخ، در جامعه ایفا کند. مثلاً می‌داند که این عقاید، در دست عمال رژیم‌های ستمگر می‌تواند به افزار تخریب و برده‌سازی مردم بدل شود، یا به کمک نیروهای دوستدار خلق می‌تواند به اهرم محرك در جهت ترقی جامعه تبدیل گردد، چنان‌که مکتب اسلامی موسوم به «بینش توحیدی» یا «تشیع سرخ علوی» در مبارزه با رژیم طاغوتی محمدرضا شاه مخلوع، در واقع نیز به چنین اهرمی بدل گردید و موفق شد با ترکیب عاطفه مذهبی مسلمانان با عاطفه سیاسی آنان علیه استبداد و استعمار، حرکت پرتوانی به سود تکامل جامعه ما ایجاد کند.

حزب توده ایران نه فقط نفعی ندارد که این روند را نبیند و نشناسد، بلکه برعکس، ذینفع است که آنرا بدرستی و تمام و کمال ادراک کند. ما بارها در گذشته نوشتیم که به پیدایش بینش نوین در اسلام و تشیع، که در جهت منافع مردم است، تهنیت می‌گوئیم. ما این مطالب را زمانی نوشتیم که این بینش، حتی تمام اثرات اجتماعی خود را ظاهر نکرده بود، و این خود نشانه دقت و صداقت و بی‌نظری ما در تحلیل و ارزیابی مسائل اجتماعی است.

منتها کسانی نمی‌خواهند این مطالب را بشنوند، ببینند و ادراک کنند. منفعته‌شان در آنست که به قول خود از «کمونیست‌های بی‌دین» دم بزنند و به شیوه امپریالیسم آمریکا، «خطر مارکسیسم» را به رخ بکشند، یا، به جای دیدن وجوه مشترك جامعه قسط و عدل اسلامی با سوسیالیسم، دائماً در صدد یافتن وجوه افتراق باشند. در حالیکه لازمه پیشرفت امر انقلاب و پیروزی بر دشمن مشترك، کوشش در راه وحدت کلمه است، نه در راه تفرقه.

حزب توده ایران يك جریان سیاسی است، نه مذهبی و به همین سبب اعتقاد مذهبی افراد را مانع عضویت در صفوف خود نمی‌شمرد. در گذشته و حال، هزاران تن زحمتکش مذهبی و از آنجمله مسلمان شیعه، عضو حزب توده ایران بوده‌اند و هستند، که کلیه آداب و مراسم مذهبی را نیز مراعات می‌کنند. ولی آنها تجسم آرمان حیاتی خود را در تحقق برنامه عدالت اجتماعی حزب

ما می بینند. این يك واقعیت است. حزب توده ایران به مذهب و معتقدات مذهبی و به ویژه اسلام و تشیع، که دین اکثریت مردم ایرانست، احترام می گذارد، زیرا چگونه می توان مردم را دوست داشت و به اعتقادات مردم احترام نگذاشت؟

به این استدلالات چند نکته دیگر را هم بیافزاییم:

۱- دین اسلام که بساط اشرافی ساسانی را برچید، نه فقط در جزیره العرب، بلکه در کشور ما نیز، در ۱۳۰۰ سال پیش، يك تحول انقلابی پدید آورد و نظام طبقات جامد (کاست) جامعه ساسانی را درهم ریخت و با ایجاد امکانات رشد فردی برای قشرهای محروم جامعه، موجب پیدایش نوابغی از قبیل ذکریای رازی، ابن سینا، ابوریحان بیرونی، غزالی، فردوسی، رودکی، ناصرخسرو، بیهقی، شیخ طوسی، شیخ طبرسی، فیخر رازی، تفتازانی، و ده ها محقق و متفکر و هنرمند دیگر از میان مردم شد و دورانی را در تاریخ ما به وجود آورد که به رنسانس یا «نوزائی» شرق معروف است.

۲- از درون دین اسلام، مذهب جعفری شیعه اثنی عشری نشأت کرد که نقش بزرگی در انقلابات اجتماعی و ضد سبطه خارجی در ایران ایفاء نمود. در زیر پرچم این مذهب، ایرانیان با خلفای عباسی در افتادند و سلطه آنها را سرانجام بر انداختند. در زیر پرچم این مذهب، ایرانیان استقلال خود را در مقابل خونداران عثمانی و خاندان ازبک حفظ کردند. نقش تشیع در حفظ خودبودگی و استقلال میهن ما نقش مهمی است.

چگونه می توان ایرانی میهن پرست بود و این واقعیات را ندید؟ حزب توده ایران هرگز به افسانه «ایده آل» بودن ایران قبل از اسلام و «فاجعه آمیز بودن» شکست یزدگرد ساسانی باور نداشت، زیرا در تحلیل علمی تاریخ کشور، به چنین نتایج سستی نمی رسید. آن هنگام که حزب ما این نکات را می گفت و در اطراف آن می نوشت، کسی نگفته و ننوشته بود و برعکس، تبلیغات شووینیستی تجلیل از گذشته شاهنشاهی مد روز بود.

۳- بعلاوه ما برای شخصیت انقلابی محمد بن عبدالله، پیغمبر اسلام، شخصیت بزرگ علی بن ابیطالب و حسین بن علی، رجال نامدار تشیع و اسلام احترام عمیقی قائلیم و آن هنگام که ما در سال های بیست می نوشتیم که حماسه کربلا را باید به انگیزه ای برای پایداری بدل کرد، و نه بوسیله ندبه وزاری، در این کار آغازگر بوده ایم و کسی دیگر این مطلب را با آن وضوح و استدلال تاریخی نگفته و مطرح نساخته بود.

ولی تمام این نظریات و سخنان حزب، همیشه با توطئه سکوت روبرو شد و نغمه شوم «لامذهبی» ادامه یافت. به ویژه از این واقعیت، که حزب ما به علت تصمیم سرپا ظاهرالمانه غیرقانونی شمردنش، امکان کمی داشت تا سخنان خود را به گوش مردم برساند، بحد اکثر سوءاستفاده شد و پیشداوری های زشتی علیه وی بوجود آمد. شاه و ساواک سردسته این افترا زنان بودند. امید است روحانیت مترقی و بررأس آن امام خمینی و دیگر مقامات ذینفوذ روحانی باین مطالب توجه لازم را مبذول دارند و بمبارزان اسلامی راهنمایی کنند تا تحت عنوان «مذهب» نقار و اختلاف عبث، بین پیروان يك راه، یعنی راه آزادی و استقلال و بهروزی ایران، پدید نشود و ایرانی به جان ایرانی دیگر نیافتند و بدینسان راه ضدانقلاب هموار نگردد. **اعضا و هواداران حزب باید نکات مندرجه در این نوشته را نیک بررسی کنند و آن را با تمام قوا به دیگران توضیح دهند و به تاراندن دودهای سفسطه و افترا کمک رسانند.**

سوسیالیسم علمی وینش توحیدی

جامعه معاصر صنعتی باشد، دقیق نساخته، واقعیتی است. ولی این نیز واقعیت است که چنین بینشی بوجود آمده و روند نضج یافتن خود را طی می‌کند.

«بینش توحیدی» یک ایدئولوژی سیاسی - اجتماعی مبتنی بر اسلام، مبتنی بر قرآن است، یا بدیگر سخن، از جهت ماهیت خود یک بینش مذهبی است. آیا مذهب میتواند در دوران ما به اهرم معنوی یک تحول متری اجتماعی بدل شود؟ واقعیت آنست که، بنابه تصریح مکرر انگلس، در قرون وسطی بارها مذهب، خواه در شرق خواه در غرب، به درفش عصیان خلق بدل گردیده است، و از آنجمله تشیع در کشور ما، در دست شیعیان زیدی و اسمعیلی و اثنا عشری بارها و بارها این نقش را ایفا کرده است.

در دوران معاصر، از زمان سید جمال الدین اسد آبادی، این کوشش بکار رفته است که یک ایدئولوژی اسلامی بسود مردم و بسزیا ستمگران تنظیم گردد. این روند در دوران رژیم گذشته، پس از دیر زمانی نضج و زمینه سازی، سرعت خاصی گرفت. این امر که رژیم همه راههای مخالفت و اپوزیسیون سیاسی را بسته بود، ولی مذهب را بناچار تحمل می‌کرد، موضوع تبدیل مذهب به یک ایدئولوژی سیاسی مبارز علیه رژیم را به نیاز روز بدل ساخت. برخی از متفکرین اسلامی، اعم از روحانی و غیر روحانی، و از آنجمله امام خمینی و آیت اله طالقانی و آیت اله مطهری و مهندس مهدی بازرگان و دکتر علی شریعتی و ابوالحسن بنی صدر و جمعی دیگر، برای تنظیم ایدئولوژی سیاسی - اجتماعی اسلامی تلاشهای گونه گونی بکار بردند. تردیدی نیست که در تشکل این بینش، منازعات فکری نیز، چنانکه طبیعی است، رخ داده است. ما وارد این منازعات نمیشویم. تنها هدف ما آنست که آیا حزب توده ایران، که بینش سوسیالیسم علمی را دنبال می‌کند، در مورد این بینش توحیدی اسلامی، که پرچم مبارزه جنبش انقلابی سالهای اخیر است، نظرش چیست؟

ما نظر خود را در این باره سالهاست ابراز داشته‌ایم، و این اظهار نظر، «نان به نرخ روز خوردن» نیست - یعنی روشی که ما از آن منتفریم - بلکه اظهار نظر اصولی مبتنی بر تحلیل علمی جریان است.

یکی از ویژگیهای انقلاب بزرگ ایران، نقش برجسته‌ایست که در آن «بینش توحیدی اسلامی»، بعنوان یکی از پرچم‌های مهم معنوی جنبش بازی کرده است.

تلاش عده‌ای از مسلمانان متری و انقلابی، اعم از روحانی و غیر روحانی، در پیدایش این بینش و اصول و احکام و استدالات و هدف آن موثر بوده است. این بینش نوعی تعبیر و تفسیر متری و معاصر از آیات قرآنی، بافیض - گیری از نظریات انقلابی اجتماعی معاصر است و مانند «الهیات آزادی»، که در کشورهای امریکای لاتین بعرصه آمده، عاطفه مذهبی و سیاسی را برای تحریک متری اجتماعی پیوند میدهد.

اینکه «بینش توحیدی» هنوز در بسیاری از مسائل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، نظریات خود را چنانکه قابل تطبیق برزندگی بغرنج یک

همانطور که آیت‌اله طالقانی بارها ابراز داشته، که مابین این بینش توحیدی قرآنی درباره تحول و تکامل جامعه امروز ایران و خواستهای آموزش سوسیالیسم تناقضی از جهت هدف نمی‌بیند و داستان «اوزوم، عنب و انگور» را بعنوان مثال آورده، ما نیز به وجود این همانندیهای مضمونی معتقدیم و اختلاف لفظ ما را دچار دغدغه‌ای نمی‌کند. بقول مولوی:

«قاضیانی که بظاهر می‌تنند حکم بر احوال ظاهر می‌کنند
ما که باطن بین و نیکو می‌بخیریم قلب بینیم و بظاهر ننگیریم!»

مستکبرین، ایجاد امت اسلامی بر پایه توحید اجتماعی آحاد این امت، رفع تمایزات ناشی از بی‌عدالتی و تامین اخوت انسانها، مبارزه علیه مراکز سیطره‌های قدرت سیاسی و مالی در مقیاس جهان (امپریالیسم) و در مقیاس جامعه (سرمایه‌داری بزرگ)، همه و همه شعارهایی است که برای مدافعان توده‌های مولد و زحمتکش، مفهوم و مطبوع است. براساس همین شعارها، نبرد بی‌امان با رژیم سرمایه‌داری وابسته سلطنتی (که آنرا در اصطلاح «طاغوت» نامیده‌اند) انجام گرفت و علیه حامیان امپریالیستی این رژیم انجام می‌گیرد. این مبارزه نیز مورد تایید و پشتیبانی ماست و ما خود در آن با تمام نیرو شرکت می‌ورزیم.

لذا ما تصور می‌کنیم که يك پایه فکری و معنوی جالبی برای تنظیم برنامه مشترک اصلاحات اجتماعی، بین‌هواداران سوسیالیسم علمی و طرفداران بینش توحیدی، وجود دارد.

ما در گذشته نیز گفته‌ایم که حزب توده ایران يك حزب سیاسی است و نه يك جریان مذهبی. زحمتکشان مسلمان برنامه این حزب را بسبب محتوی عادلانه‌اش که بسود آنهاست، می‌پذیرند، بی‌آنکه معتقدات اسلامی خود را بکنار گذارند. حزب نه فقط ترك این معتقدات را شرط قبول عضویت و پیروی از سیاست حزب قرار نمیدهد، بلکه باین معتقدات، که ریشه‌های ژرف اجتماعی دارد، احترام می‌گذارد.

بخش روشن بین روحانیت مبارز و کسانی که در زیر پرچم این روحانیت به پیکار اجتماعی عادلانه‌ای مشغولند، تصور می‌کنیم این مشی حزب ما را درک می‌کنند و به آن ارج لازم را می‌گذارند یا خواهند گذاشت.

ما جاده اصولیت خود را، صبورانه و سرسختانه می‌سپریم و علیرغم هر زیر و بمی که تاریخ معاصر ایران طی کند، نه از این شکیب و نه از این سرسختی در راه و تعقیب هدف، از هیچیک دست نمی‌کشیم، زیرا مطمئنیم که هر سیاست دیگری که بخواهد منافع اساسی مردم ایران را در راه استقلال، ایجاد جامعه قسط و عدل اسلامی، دفاع از مستضعفین در قبال دموکراسی، ترقی و رفاه عمومی نادیده بگیرد، سرانجامی جز سرانجام «طاغوت» نخواهد داشت.

ما احساس می‌کنیم که طرفداران ایدئولوژی مترقی «بینش توحیدی اسلامی» خود باین نتیجه‌گیریها رسیده‌اند و امید است که این وحدت یا شباهت نتیجه‌گیریها، به تجلی خارجی برسد، یعنی امر ایجاد جبهه واحد همه نیروها و احزاب سیاسی شیفته خلق را تسهیل کند.

درست در این جهت است که باید کوشید و از کلمات تفرقه‌انگیز و خصومت‌آمیز در امری که امر همه مردم است، باید اکیداً پرهیز داشت.

مارکسیسم، اخلاقیات، معنویات

تمدن و فرهنگ، بدون آمادگی برای ایثار عزیزترین چیزها و از آنجمله زندگی خود در راه رهایی ستمدیدگان، بدون عشق به صلح و همبستگی و دوستی انسانها، يك مارکسیست، مارکسیست نیست. يك انقلابی، انقلابی نیست. انقلابی مارکسیست سراپا سرشار از عواطف مقدس و هیجانات پاك انسانی است. این شرط بایسته و ناگزیر است. مارکسیسم خود يك انسان-گرائی نوین و پی گیر است.

مارکس میگوید: به هدفهای شریف تنها با وسایل شریف میتوان دست یافت و مارکسیسم شیوه ماکیاول را رد میکند.

اگر چنین نبود، مارکسیست ها نمی توانستند انگیزنده بزرگترین جنبشهای انقلابی معاصر باشند. نمی توانستند بر دد خون آشام فاشیسم غلبه کنند، جامعه نوین را از بهره کشی را، با تحمل انواع محرومیتها، بنا نمایند، نمی توانستند در مقابل امپریالیسم باهیمنه بایستند، نمی توانستند در راه عدالت اجتماعی آنهمه شهید بدهند.

احزاب مارکسیستی اعضاء خود را با این روح میپرورند. جوامع سوسیالیستی افراد جامعه را با این روح میپرورند. سراپای آثار علمی و هنری در جوامع سوسیالیستی از تلقین عالی ترین عواطف انسانی سرشار است. اینها واقعیات برهمه معلوم و برهمه عیانی است، ولی با اینحال عناصر راست گرا، افراد ضدانقلابی، دشمنان سوگند خورده مارکسیسم، «دوست دارند» صاف و ساده منکر این واقعیات بشوند و بگویند گویا مارکسیستها مانند سیاستمداران و سوداگران بورژوا، تنها به عوامل «مادی» دلخوشند و به انگیزه های معنوی بهائی نمیدهند! و گویا برای رسیدن به هدف هر وسیله ای را، ولو وسایل پلید و ناپاك را، مجاز و قابل استفاده میدانند! خلط مبحثی که میشود از يك واژه «مادی»، بمعنای عنصر خودخواه و سودپرست و واژه دیگر «مادی» بمعنای کسی است که از لحاظ فلسفی ماده را واقعیت عینی مستقل از ذهن میداند و معتقد است که از جهت مراتب وجودی، ماده بی شعور و ناخود آگاه بر ماده ذیشعور مقدم بوده، یعنی ماده ذیشعور (یا بسادگی «شعور») از تکامل طولانی ماده بیجان و بی شعور پدید

بحث ساده فلسفی درباره

يك سفسطه رائج

دشمنان و مخالفان مارکسیسم

عناصر راست گرا، شیوه «راحتی» را برای مردود شمردن مارکسیسم برگزیده اند؛ ابتدا به مارکسیسم اراجیف و اباطیلی نسبت میدهند، سپس با سبکدستی «ثابت میکنند» که آن اباطیل در واقع اباطیل است! فهوالمطلوب! مثلاً میگویند که گویا مارکسیست ها فقط به «مادیات» می اندیشند و لذا اخلاق و معنویات در نظر آنها هیچ است و برای ایمان و وجدان و شرف و دیگر فضائل، «محلی از اعراب» قائل نیستند و برای آنها، بمنظور نیل به هدفهای شیطانی، هر وسیله ای مجاز و مطلوب است!

البته این انتسابات به ایدئولوژی مارکسیستی از بیخ و بن نادرست است. ایدئولوژی انقلابی مارکسیسم - لنینیسم جای بزرگی برای اخلاقیات و معنویات باز میکند. بدون داشتن آرمان، بدون داشتن ایمان، بدون انسان دوستی، بدون عاطفه فداکاری در راه جامعه و میهن، بدون عشق به

آمده است. این يك نگرش فلسفی است که کسی میتواند با آن موافق باشد یا نباشد، ولی از نگرش فلسفی ماده‌گرایانه، ابدآ آن نتیجه‌گیری اخلاقی «ماده‌پرستی»، بمعنای خودخواهی و سودپرستی بدست نمی‌آید، بلکه برعکس.

رهبر انقلاب ایران، **امام خمینی**، گاه بدرستی در اظهارات خود، آمریکا و شاه را بدان منسوب داشته که آنها «مادیات» (مانند پول، اسلحه، ثروت شخصی، چاکرها و افزار و اثاث کار) را مطلق میکردند و غافل بودند که يك خلق انقلابی با ایمان، ولی دست خالی و مستضعف، میتواند بر این کوه مادیات غالب آید.

حق کاملاً با اوست. در انقلاب ایران، ایمان مردم، ایمان مذهبی و سیاسی مردم، نقش معجزآسایی برای غلبه بر يك بتمام معنی «کوه مادیات» ایفا کرده است. مارکسیسم نیز بر آنست که بین اسلحه و انسان، این انسان است که نقش تعیین‌کننده دارد نه سلاح.

گاه مایه عجب است که جمعی بجای یافتن وجوه مشترك بین انقلابیون، اصراری در «اختلاف‌سازی» دارند، آنهم اختلاف مصنوعی و دروغین. يك نمونه‌اش همین است که ذکر کردیم و حال آن‌که پیغمبر اسلام در حق خود چنانکه در مجموعه «نهج‌الفصاحه» آمده است، میگوید: «خداوند مرا مبعوث نکرده که اشکال ساز و اشکال تراش باشم، بلکه مرا به مثابه آموزگاری آسان‌گیر و آسان‌ساز برانگیخته است.» ولی کسانی از شریعت «سهله و سمحه» به‌خلاف ماهیتش استفاده میکنند.

مارکسیسم در مسئله اخلاقیات و معنویات از برخی مدعیان دروغین و ریاکار دفاع از اخلاق و معنویات، ریشه‌ای‌تر می‌اندیشد. مارکسیستها میدانند، تا زمانی که علل و عوامل عینی و واقعی ستم و بهره‌کشی باقی است، افراد جامعه را بضرب اندرز ویا با تهدید نمیتوان منزّه وپاراساخت. فی‌المثل اگر آتش در زیر ديك شعله‌ور است، آب در داخل ديك بناچار خواهد جوشید، حالا شما دمدم يك انگشتانه آب سرد بر آب جوشان بیافزائید. نتیجه چیست؟ ممکن است اینجا و آنجا تك جوشی فرو بنشیند، ولی آب کماکان

خواهد جوشید.

بقول سعدی:

«نبود بر سر آتش میسر م که نجوشم.»

تأناظام اجتماعی مبتنی بر استعمار و استعمار باقی است، تا پول، خدای معجزه‌گر و «اکسیر سعادت» است، تا بشر در چنگ جهل و بیماری و بیم از آینده اسیر است، پاراسازی از راه اندرز، اثر اندکی دارد. مارکسیسم بدنبال علل واقعی آلودگیهای اخلاقی است و برخلاف باصطلاح «سوسیالیستهای اخلاقی (اتیک)» که میگفتند: «اول از خودت شروع کن»، راه مبارزه را در آن میدانند که باید اول از جامعه شروع کرد و میدانند که تحول روحی بشر و پیدایش «انسان‌نو» روندی است طولانی و مبارزه‌ای است همه‌جانبه و دقیق.

تصور میکنیم که برای انتقاد از مارکسیسم، حداقل باید اول آن را **آموخت**. بقول حافظ:

«چوبش نوی سخن اهل دل، مگو که خطاست

سخن شناس نه‌ای، جان من، خطا اینجاست»

یادی از دانشمند شهید دکتر علی شریعتی

برای ما افراد حزب توده ایران، نام شادروان دکتر علی شریعتی محترم است، زیرا وی از پیشتازان و بنیادگذاران ایدئولوژی سیاسی- اجتماعی اسلامی «بینش توحیدی» است، که در انقلاب اخیر ما، نقش اهرم معنوی نیرومندی را ایفا کرده است.

در بحبوحه قدرت استبداد شاه مخلوع، این دانشمند جوان، در حسینه ارشاد، با دادن تعبیری انسان گرایانه و مردم گرایانه از قرآن و اسلام، آن را به حربه‌ای برای مبارزه برضد قدرت سیطره مند زمان بدل کرد و در این راه دچار عذاب‌های مهیب تا حد شهادت شد.

نکته مهم در تلاش معنوی دکتر علی شریعتی آنست که، وی کوشید تا مذهب را به پل رابط مابین اقلیتی که خواستار تحول اجتماعی بسود و اکثریتی که از دین تنها مراسم عبادی آن را می فهمید، بدل کند. و بدین سان، به گفته خود او، کوشید تا «جزیره روشنفکران» را به «ساحل مردم» متصل سازد.

نکته مهم دیگر در این تلاش معنوی این بود که، وی مابین مفهوم خدا (الله) و انسانیت (ناس) در قرآن، هماهنگی شگرفی می دید و این دو مفهوم را از هم جدا نمی دانست، چیزی که عمق انسان گرایی او را نشان

می دهد. اثر مهم و بزرگ شادروان دکتر علی شریعتی موسوم به «حج»، در واقع حماسه دلاویز انسانیت است، که با اندیشه‌ای ژرف کاو و زبانی شاعرانه نگاشته شده.

باز هم نکته مهم دیگر در این تلاش معنوی، تعبیری است که دکتر شریعتی از «شرك» داده است. «شرك»، که در مقابل «توحید» است، در نظر او عبارتست از تثلیث یا پرستش سه خدای اهریمنی «زور و زر و تزویر». در دوران موسی، مظهر زور، فرعون بود، مظهر زر، قارون و مظهر تزویر، بلعم باعور (که زهد و دین را در خدمت صاحبان زر و زور نهاده بود). دکتر علی شریعتی نقشی را که مذاهب تزویرآمیز در خدمت خداوندان زر و زور در تاریخ ایفا کرده اند، نیک میدید. به عقیده دکتر شریعتی، در دوران ما، استعمار و استثمار و استعمار مظاهر این تثلیث، این شرك است. به قول مولوی:

«ما برون را ننگریم وقال را - ما درون را بنگریم و حال را» .
به همین جهت نظریات دکتر علی شریعتی و دیگر اندیشه وران امروزی بینش توحیدی که با انسان گرایی (هومانیسم) و مردم گرایی (دمکراتیسم) همراه است، برای ما دلپذیر و جذاب است و ما میان اندیشه‌های انقلابی خود و این اندیشه‌ها، خویشاوندی معنوی بسیاری احساس می کنیم.
بدون تردید نام دانشمند شهید زنده یاد، دکتر علی شریعتی، در تاریخ تفکر انقلابی و جنبش انقلابی مردم ایران، به شکل نمایانی باقی خواهد ماند. ما به نوبه خود این نام را گرامی می داریم و محترم می شماریم و به همه دوستان و دوستان شریعتی می گوئیم: «دست دوستی ما به سوی شما دراز است» .

اگر به گفته آیت الله طالقانی، «داستان اوزوم، غنم وانگور» بین مردم تفرقه نیافکند، آنگاه اتحاد معنوی و عملی آن‌ها می تواند اعجاز انقلاب را به اعجاز تحول بنیادی سراپای جامعه ما بدل کند. ما شعاری را که امام خمینی، رهبر انقلاب مرتباً تکرار می کند، یعنی شعار ضرورت «وحدت کلمه» را به همین نحو درك می کنیم.

استقرار يك نظام ملي و دموكراتيك كه هدف كنونی حزب ماست، به چه معناست؟

حزب توده ایران در شرایط کنونی برای چه مقصدی مبارزه میکند؟ آیا این حزب بر آنست که در شرایط کنونی تکامل جامعه ایران، باید **بلاواسطه** به ساختن جامعه سوسیالیستی دست زد؟ آیا به نظراو زمینه‌های عینی اقتصادی، سیاسی، روحی و فرهنگی برای ایجاد جامعه سوسیالیستی، هم اکنون در کشور ما فراهم است؟

پاسخ روشن ما به این سؤالات چنین است: نه! حزب توده ایران نمی‌خواهد در شرایط کنونی در ایران جامعه سوسیالیستی به وجود آورد و بر آنست که زمینه‌های عینی آن فراهم نیست، بلکه ضرورت‌های متعددی اقتضا می‌کند که در کشور ما، يك نظام ملي و دموكراتيك به وجود آید، جامعه ما به يك جامعه ملي و دموكراتيك مبدل گردد و تا دوران معینی، كه تاریخ می‌طلبد، چنین مرحله تکاملی را طی کند.

مقصود ما از يك نظام ملي و دموكراتيك چیست؟ اهمیت فراوان دارد كه ما درباره سیاست خارجی و داخلی، سیاست اقتصادی و فرهنگی این نظام تصور روشن داشته باشیم، ساخت سیاسی و دولتی این نظام را بشناسیم. در برنامه مصوب پلنوم شانزدهم کمیته مرکزی حزب توده ایران، كه در شماره‌های اولیه «مردم» اسناد آن نشر یافته، در این مطالب توضیح و نظر ما، ماده به ماده، به شكل مشخص، بیان شده است. ما نمی‌خواهیم در این مقاله آن مواد را تکرار کنیم، بلکه می‌خواهیم به شكل تعمیم یافته‌ای نظام ملي و دموكراتيك را كه از جهت تاریخ، باید **زمینه ساز** مرحله عالی‌تر تكامل جامعه (یعنی مرحله جامعه سوسیالیستی) باشد توضیح دهیم.

يك نظام ملي و دموكراتيك یابه بیان دیگر، يك جامعه ملي و دموكراتيك، آن جامعه سرمایه داری وابسته به امپریالیسم نیست كه رژیم شاه مخلوع در ایران به وجود آورده بود.

هم چنین آن جامعه سرمایه داری **همكار** با کشورهای امپریالیستی و همراه با برخی مقررات لیبرالی زندگی سیاسی هم نیست كه قشرهای فوقانی بورژوازی ایران اکنون آرزومند آن هستند و حتی امپریالیستها نیز به عنوان «حداقل مطلوب» با آن موافقتند. نه! ابدآ! هیچيك از این دو راه حل‌قادر نیست پاسخگوی نیاز تكامل جامعه ما و خواست‌های مردم ایران باشد. دو خصیصه نظام ملي و دموكراتيك چنین است:

۱- نظام ملي و دموكراتيك **وابستگی** را در همه اشكال سیاسی، اقتصادی، نظامی و ایده‌ئولوژيك از بین می‌برد و روابط برابر حقوق يك کشور مستقل و قائم به ذات را با کشورهای دیگر جانشین آن می‌کند. رابطه، آری، وابستگی و قبول تحمیل و تحکم، هرگز!

۲- نظام ملي و دموكراتيك، سیطره قشرهای ممتاز فوقانی را در همه اشكال سیاسی، اقتصادی، نظامی و ایده‌ئولوژيك از بین می‌برد و بین قشرها و طبقات جامعه روابط مبتنی بر عدالت اجتماعی، ولوبمعنای نسبی این کلمه، برقرار می‌کند و حکومت نیروهای مؤتلفه قشرهای مختلف خلق را، براساس يك جبهه ائتلاف دموكراتيك به وجود می‌آورد.

چرا می گوئیم «بمعنای نسبی کلمه»؟ زیرا در نظام ملی ودمکراتیک هنوز بهره‌کشی انسان از انسان ریشه‌کن نشده و سرمایه‌داری در شهر و روستا، در تولید و توزیع، در بازرگانی داخلی و خارجی باقی است. بخش خصوصی، مالکیت خصوصی و سایل تولید باقی است و لذا عدالت اقتصادی، به معنای اعم این کلمه، قابل استقرار نیست.

علت ابقاء **حد معینی** از سرمایه‌داری (که ما آن را سرمایه‌داری ملی و ناوابسته می‌خوانیم) برای آنست که برای ایجاد اقتصاد سوسیالیستی به تدارك و وقت نیازمند است و شتاب در ایجاد آن و طفره زدن از برخی مراحل ضرور، موجب بی‌اندام شدن جامعه و بروز انواع دشواری‌های احتراز پذیر می‌شود. این را تجربه تاریخی ثابت کرده و بی‌اعتنائی به تجارب تاریخی بی‌خردی است و به عواقب اسفبار خواهد انجامید.

ما دوستان خلاقیم و باید در رهبری سیاسی جامعه به گونه‌ای عمل کنیم که قشرهای میانگین جامعه خوردن نشوند، بلکه به شکل صلح آمیز و برپایه سیرد او طلبانه، به سوی يك نظام عالی تر اقتصادی جذب گردند؛ لذا نبرد ما با سرمایه داران **وابسته به امپریالیسم است** و نه با سرمایه‌داری ملی و **هم بسته با خلق**.

اگرما در این دوران بتوانیم **استقلال سیاسی و اقتصادی** کشور را به شکل واقعی و عینی تحقق بخشیم، اگر بتوانیم **دمکراسی سیاسی و اقتصادی** کشور را به واقعیت مبدل کنیم، آنگاه جامعه را گامی غول آسا به پیش رانده ایم؛ آنگاه جامعه، تناقض و تنگاتنگ به اجرای وظایف تحول سوسیالیستی نزدیک می‌شود. تمام نکته در درك آن وظایفی است که جامعه برای آن نضج یافته و طرح آن مسائلی است که شرایط حل آن در جامعه فراهم است و الا سیاست ما خصلت تخیلی و تجریدی به خود می‌گیرد. آیا در این نظام ملی ودمکراتیک باید گذاشت که زحمتکشان شهروده مانند گذشته مورد بهره‌کشی بیرحمانه باشند؟ نه! پیدایش سندیکاها، مستقل کارگران صنعتی و کشاورزی، تشکیل شوراهای تولیدی و تعاونی در

کارخانه‌ها و روستاها برای تأمین شرکت مؤثر زحمتکشان در اداره تولید، گذراندن ده‌ها قانون درباره حقوق کارگران، اعم از کارگران صنعتی و کشاورزی، میزان بهره‌کشی را بنحو جدی محدود خواهد کرد، بدون آنکه زمینه وجودی قشرهای معینی از بورژوازی کوچک و متوسط ملی را از بین ببرد (امری که برای اقتصاد ما سودمند نیست و وقت آن ابد آن رسیده است).

ما وقتی از **دموکراسی** سخن می‌گوئیم، منظور ما نه تنها **آزادیهای دمکراتیک**، بلکه هم چنین **حقوق دمکراتیک** است: **آزادی‌ها** (مانند آزادی احزاب و مطبوعات و عقاید و مسافرت و غیره) و **حقوق** (مانند حقوق کار و تحصیل و استراحت دوران پیری و غیره). مقدار آن آزادی‌ها و این حقوق فراوان است، و اگر تأمین گردد و جامعه از امنیت قضائی و اجتماعی برخوردار باشد، رفاه عمومی مردم تأمین خواهد گردید و این خود جهش مهمی است در زمینه تحقق عدالت اجتماعی. اینهاست که در دستور روز است.

این يك جامعه به شکل نسبی عادلانه و انسانی است که هزاران بار بر جامعه وابسته شاهنشاهی ترجیح خواهد داشت، و پویائی اجتماعی را به سوی جلو تأمین خواهد نمود و آن را به مراحل عالی تر رشد خواهد رساند و زمینه پیدایش اقتصاد بزرگ نقشه‌ای سوسیالیستی را، که به بهره‌کشی فرد از فرد خاتمه دهد، فراهم خواهد ساخت.

لذا سئوال خبرگزاری «فرانس پرس» از آقای فروهر، دائر بر آن که حزب توده ایران خواستار ملی شدن صنایع ایران بطور اعم است، معلوم نیست از کدام منبع برخاسته است! ما در برنامه ارائه شده خود، «ملی کردن» را از جهت يك تحول ژرف ملی ودمکراتیک در موارد مختلفی، یعنی در مورد مؤسسات صنعتی، مالی و کشاورزی امپریالیستی و سرمایه داران و مالکان بزرگ وابسته به امپریالیسم بیان داشته ایم ولی ابد آن را تعمیم نداده ایم. ما بر آنیم که قانون اساسی جدید کشور باید برپایه تحقق همین آرمان واقعی اکثریت قریب به تمام مردم ایران، یعنی ایجاد يك نظام ملی و دمکراتیک، باشد. برای ما در اینجا محتوی مهم است، و مهم نیست که برای بیان این محتوی چه مصطلحات دیگری به کار رود.

ما خواستار چگونه دموکراسی هستیم؟

● آزادی نباید به هر ج و مرج
میدان دهد و نظم و انضباط نباید بهانه
استبداد و انحصارطلبی قرار گیرد .
مسئله را چگونه باید حل کرد؟

حزب توده ایران، حزب باتجربه‌ای است، یعنی در فراز و نشیب‌یک
زمانه دشوار، مجبور شده است بیاندیشد و **حقایق عام** را بر واقعیات
مشخص تطبیق دهد. به عبارت دیگر موفق شده است در کنار **تئوری**
عمومی جنبش انقلابی، تئوری مشخص جنبش انقلابی ایران
را تنظیم نماید. این خصیصه حزب باید به نیروهای مترقی دیگر (که به
ویژه از جهت جهان‌بینی عمومی با نظریات حزب موافقت دارند) توجه دهد
که با سخن این حزب، با همان شیوه جدی که در خورد این سخن است، برخورد
نمایند.

جناح لیبرال جنبش انقلابی معاصر ایران، مسئله «آزادی‌ها» را در
مرکز تبلیغات خود قرار داده و با آن نه فقط ضدانقلاب، بلکه برخی نیروهای
انقلابی را نیز دستخوش انتقاد شدید می‌سازد. باید دید که در شرایط مشخص

جامعه ایران، مسئله آزادی‌ها را چگونه باید حل کرد که از آن ضدانقلاب
سوءاستفاده نکند، باعث تفرقه نیروهای انقلابی نشود، ولی در عین حال
جدی و دارای مضمون باشد.

ما هنوز در مرحله انقلاب ملی و دموکراتیک هستیم، یعنی انقلابی که
باید **استقلال** سیاسی و اقتصادی ما را بر پایه‌های عینی محکم استوار سازد
(این کاری است که هنوز نشده) و **دموکراسی سیاسی و اقتصادی**
یعنی حاکمیت خلق را به وجود آورد (این هم کاری است که هنوز از آن
دوریم).

مابین استقلال و دموکراسی، پیوند ژرفی، وجود دارد. مفهوم
دموکراسی نیز از مفهوم **آزادی‌های دموکراتیک** به مراتب وسیع‌تر
است. لذا درست نیست که ما از تمام مضمون وسیع و عمیق انقلاب، در
فرهنگ کنونی‌مان، تنها مفهوم «آزادی‌های دموکراتیک» را مطلق کنیم.
ولی آزادی‌های دموکراتیک (آزادی قلم، مطبوعات، اجتماعات،
احزاب، مسافرت، مصونیت‌های قانونی، انتخابات و غیره) در کنار حقوق
دموکراتیک انسان‌ها (حق کار و تحصیل و درمان و استراحت و بیکاری و
پیری تأمین شده و مسکن و غیره)، دارای اهمیت انکار ناپذیر است.

ما با صراحت و قوت و تأکید تمام اعلام می‌داریم که **آزادی‌های**
دموکراتیک را برای تکامل جامعه ایران ضرور می‌دانیم و برای آن اهمیت
فراوانی قائل هستیم.

در مفهوم لیبرالی و بورژوائی که در کشورهای سرمایه‌داری رشد
یافته مرسوم است، آزادی‌ها، به علت آن که با حاکمیت خلق و تأمین حقوق
انسانی اکثریت زحمتکش تلازم نیافته و به صورت آزادی‌های فردگرایانه و
غیرمسئول بروز می‌کنند، از محتوی واقعی تا حد زیادی تهی است و
وسیله‌ای است برای آن که طبقات حاکمه بتوانند بوسیله آن جامعه را موافق
خواست خود اداره کنند و آنرا به اصطلاح «دستکاری» نمایند و در جهتی
که منافع سودورزان‌شان اقتضای کند سوق دهند.

کشورهای غربی نام این سیستم را «دمکراسی» به معنای مطلق کلمه گذاشته‌اند و آن را به پرچم نبرد علیه جریان‌های انقلابی بدل ساخته‌اند.

به ادعای آن‌ها، در دنیای کنونی، نبرد بین دمکراسی و دیکتاتوری است که این دیکتاتوری، گاهی چپ‌گراست به نام کمونیسم و گاهی راست‌گراست به نام فاشیسم! سفسطه و مغلطه در مسائل از این بالاتر نمی‌شود، نظیر آن سفسطه دیگر، که تحت عنوان «برق‌درد»، شوروی سوسیالیستی را در کنار امریکای سرمایه‌داری امپریالیستی قرار می‌دهند! هیچ وجه مشترکی مابین سوسیالیسم و کمونیسم، که خواستار حل بی‌عدالتی‌های جامعه طبقاتی است، و فاشیسم، که حربه طبقات ممتاز برای کوبیدن جنبش‌های انقلابی است، وجود ندارد.

مسائل اجتماعی، پیچیده و بغرنج است، لذا سفسطه و واژون‌سازی در آن، مطلق کردن یک جهت و جلوه دادن آن به عنوان کل حقیقت، گمراه‌سازی و غیره در مسائل اجتماعی کاری آسان است.

این «دمکراسی غربی»، یا دمکراسی لیبرالی بورژوائی، که برخی آزادی‌ها را تا حد هرج و مرج مجاز می‌داند، ولی حقوق انسانی طبقات وسیع زحمتکش جامعه را تأمین نشده، باقی می‌گذارد، برای ما قابل تقلید نیست، این شکل «دمکراسی» از جهت تاریخی کهنه شده است.

پس چه باید کرد؟

آیا باید از تنوع سازمان‌ها و گروه‌های سیاسی، که به‌ویژه در طرح خواست استقلال ملی و دمکراسی اجتماعی مشترکند (ولی دارای گرایش‌ها و راه‌حل‌ها و سبک‌های مختلف تفکر هستند) جلوگیری کرد و استبداد یک گروه و انحصار فکری یک گروه را برپا داشت؟

جواب ما این است: نه!

آیا باید اجازه داد که این تنوع موجب تفرقه، تصادم، هرج و مرج، سردرگمی و ابهام شود؟ جامعه دمکراتیک را به سود دستبردها و ضربت‌های ضدانقلابی تضعیف نماید؟

جواب ما این است: باز هم نه.

پس راه‌حل چیست؟

راه‌حل عبارتست از وحدت در کثرت، یعنی وجود مستقل و آزاد سازمان‌های مختلف سیاسی، ولی اتحاد آن‌ها در جبهه متحد خلق، بمنظور حل مشترک مسائل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و غیره که در برابر جامعه مطرح می‌گردد.

طبیعی است که هر وحدت عملی به نرزش، گذشت، سازش، عزم‌همکاری و غیره نیاز دارد. اگر چنین جبهه‌ای تشکیل شود، می‌تواند تکیه‌گاه نیرومندی برای رژیم دمکراتیک آتی باشد. این جبهه می‌تواند اراده خود را در جهت اجرای تصمیمات سودمند پیش ببرد، سد مقاومت‌ها و دسایس دشمنان جامعه را بشکند و نظریات اکثریت مطلق جامعه را بر اقلیت ضداجتماعی، ضدملی و ضددمکراتیک **تحمیل کند** و نظم و انضباط و امنیت را در جامعه برقرار نماید.

این یک دمکراسی ملی است، که نه فقط در طریق تأمین آزادی‌ها بلکه در طریق تأمین **حقوق** دمکراتیک نیز گام برمی‌دارد.

ضدانقلاب آشکار و نقابدار، درست با همین **وحدت عمل** نیروهای ضدامپریالیست و خلقی، دشمن سوگند خورده است و از بیرون و درون نیروهای انقلابی می‌کوشد چنین وحدت عملی سرنگبرد و کار به سوی تفرقه برود تا انقلاب از اعتبار بیافتد، دمکراسی به هرج و مرج بدل گردد و زمینه برای تحولات منفی فراهم شود. بانهایت تأسف باید گفت که اکنون چنین جریان خطرناک و فلاکت‌آوری است که سیر خود را طی می‌کند.

آیا انقلاب ایران خواهد توانست این مسئله را حل کند؟ ما مطمئنیم که اگر حل کند، کاری را که **تنها شروع شده**، به سرانجامی دلپذیر و آرام بخش برای اکثریت زحمتکش جامعه خواهد رساند و آن «وحدت کلمه» ای را که امام خمینی ادامه آن را در جنبش خواستار است، به شکل واقعی حفظ خواهد کرد، وحدت کلمه‌ای که ناشی از انحصار فکری و سیاسی گروه معینی نیست، بلکه مبتنی بر **توافق داوطلبانه** نیروها بر روی برنامه مشترک است.

آموزش انقلابی، احکام جامد نیست رهنمای عمل است

رویدادهای انقلابی اخیر نشان داد که برای **عمل درست انقلابی**،
داشتن اسلوب درست انقلابی در اندیشه و کردار، دارای چه اهمیت
شگرفی است.

پدیده‌های اجتماعی، سخت پیچیده است و در آن عوامل، اهرم‌ها،
انگیزه‌ها، محورها و سطوح گوناگون وجود دارد: تاریخ گذشته در وقایع
حال مؤثر است؛ ابعاد حال در برد آینده تأثیر دارد. عامل جهانی با عامل
داخلی پیوند می‌خورد؛ پدیده‌ها باماهیت‌ها یکی نیست؛ گاه پدیده‌ای مطبوع
است و سرشتش ناپسند، گاه برعکس؛ عمده‌ها و غیر عمده‌ها درهم آمیخته
است. برای ره‌بردن در درون این پیچیدگی‌ها، باید به آنچنان حربه‌ای از
تفکر علمی و **انقلابی و انتقادی** مجهز بود که هم از دانش، هم از تجربه
مایه‌ور باشد و صبورانه و به کمک جمع و با احترام به داوری‌های دیگران،

پدیده‌های پیچیده را مورد تحلیل و تشریح و کالبد شکافی و پی‌کاوی قرار
دهد و آن‌ها را به‌درستی درک کند.

یکی از مسائل مهم در اسلوب درست تفکر انقلابی، شیوه برخورد
با آموزش انقلابی است. ما به يك آموزش انقلابی، که از جهت علمی‌واز
جهت کارائی خود بسیار نیرومند است، به نام مارکسیسم-لنینیسم،
مجهزیم. این آموزش، عصاره تکامل دانش‌های طبیعی و اجتماعی، عصاره
تجارب عملی انقلاب‌ها و مبارزات طبقاتی است و از زمان پیدایش خود تا
امروز، گسترش و غنائی بی‌سابقه یافته و کاربرد کامیابانه‌اش، در **عمل**
اعجازها پدید آورده و در کار دگرگون ساختن جهان کهن است.

ولی بنیادگذاران این آموزش: مارکس، انگلس، لنین و دیگر شاگردان
و پیروان مکتب آن‌ها، بارها و بارها، با صد زبان و بیان گفته‌اند که
آموزش انقلابی دگم نیست، مجموعه‌ای از موازین جامد و شرایع
لایتغیر نیست، بلکه **راهنمای عمل است**، اسلوبی است برای اندیشه،
برای تحلیل، برای کاربرد، برای اقدام، برای نبرد، برای یافتن شعارهای
درست.

انگلس می‌گفت: ما از اصول جامد آغاز نمی‌کنیم تا به جنبش برسیم،
بلکه از جنبش آغاز می‌کنیم و به اصول می‌رسیم. معنی این سخن ژرف آنست
که ما نمی‌آئیم يك سلسله نقل قول‌های خشک را بر زندگی جوشان و رنگین،
به زور تطبیق دهیم و زندگی را در بستر تنگ این اصول به زور بگنجانیم،
بلکه برعکس، از زندگی و جنبش الهام می‌گیریم، برای آن که اصول تفکر
انقلابی خود را غنی کنیم. گوته (شاعر بزرگ آلمانی) عبارتی می‌گفت که
مارکس آن را بسیار می‌پسندید. او می‌گفت: **دوست من! اندیشه
خاکستری فام است، ولی این درخت زندگی است که همیشه
سرسبز است.** لنین همین اندیشه را، به بیان دیگر، افاده می‌نمود. وی
می‌گفت: **«زندگی» از «مفهوم» غنی‌تر است.** گرتسن، فیلسوف
انقلابی روس می‌گفت: **در درون تصورات و احکام علوم، هیاهوی
زندگی فرو می‌خوابد و خاموش می‌شود.** برای آن که شما

در این خاموشی به خواب نروید، دائما باید به هیاهوی جنبش وزندگی بازگردید.

بررسی واقعیات، آن هم نه واقعیات دلخواه، بلکه همه واقعیات، بیرون کشیدن قانونمندی‌های بزرگ و کوچک از درون این بررسی جامع، کار ساده‌ای نیست. این بررسی باید به ویژه از پیشداوری‌های مغرضانه عاری باشد. اگر شما بخواهید خواست‌های خود را به ضرب گزین کردن «واقعیات» دلبخواه ثابت کنید (و البته حتماً واقعیاتی را که دلبخواه شماست، در این انبوه عظیم واقعیات خواهید یافت) آیا **حقیقت** را یافته‌اید؟ آیا **واقعیت** را فهمیده‌اید؟ آیا اثبات شما اثبات علمی است؟ آیا گرایش‌های تاریخی را به درستی دیده‌اید؟

در اثر اعتلای جنبش انقلابی در ایران، روآوری به سوی آموزش مارکسیسم - لنینیسم زیاد شده است. در شهر و دهی نیست که کتب و جزوات مختلف مارکسیستی و شبه مارکسیستی را بررسی نکنند، ولی اشکال در آنست که اسلوب این بررسی علمی نیست. گاه بسته گریخته است: از هرچمن گلی، از هر بحث اصطلاحی چند و احیاناً به قصد جلوه‌گری. این آموزش دانش مارکسیسم نیست. انگلس می‌گفت: از زمانی که آموزش انقلابی مارکسیستی به **علم** بدل شده، آن را باید مانند علم در تمام جامعیت آن، **آنها را آموخت**. مارکسیسم از سه جزء اصلی، فلسفه، اقتصاد و کمونیسم علمی (یعنی بحث درباره مراحل مختلف ایجاد جامعه نوین بی طبقه و کیفیت اجرای این عمل) مرکب است. لااقل باید این سه جزء اصلی را در مهمترین مباحث آن به درستی آموخت و سپس اطمینان یافت که تصور جامعی از مارکسیسم در ذهن وجود دارد.

تازه آموختن **تئوری عمومی** ابداً و اصلاً کافی نیست. لنین بارها یادآور می‌شد که مارکسیسم در شرایط هرکشوری باید بر مشخصات و قانونمندی‌های **ویژه** آن کشور به درستی و به شکل علمی انطباق یابد و از این انطباق، **تئوری خاص** آن کشور حاصل شود. این کار به معنای

انکار عامیت مارکسیسم نیست، یعنی شیوه‌ای که مرآه غلط و گمراهی آور است. این کار به معنای ترکیب عام و خاص، بیرون کشیدن خاص از درون عام است. انطباق و **کاربرد** تئوری عمومی مارکسیستی بر شرایط **ویژه** هر جامعه و هر کشور است که کاری است بسیار دشوار و برای آن، علاوه بر فقدان پیشداوری‌ها و اغراض ضد علمی، ورزیدگی و تجربه بسیار ضرور است. همه کس دارای قدرت و استعداد دست‌یابی به تئوری عام و خاص نهضت و احتجاج درست در آن نیست. نباید مسئله را آسان گرفت و به تئوری‌بافیهای سطحی و شتاب‌زده دست زد.

اگر این برخورد درست نباشد، آن وقت، آن مارکسیسم نیمه خام، مارکسیسم «اصطلاحات» خشک و خالی، مارکسیسم سطحی و نارس، بجای آنکه اهرم بزرگ تحريك فكري باشد، به ترمز، به حجاب مبدل می‌شود. غارفان ما در موارد نظیر می‌گفتند: «العلم حجاب الاکبر» و این زمانی است که «دانش» به پرده بزرگی بین دیدگان ما و واقعیت بدل می‌شود.

به متون مارکسیستی نمی‌توان برخوردی «ملانقطی» داشت و در الفاظ غرق شد و محتوی را ناچیز گرفت، در شیوه بیان و فرمولبندی‌هایی غرق شد و اصل مطلب را فراموش کرد.

کلاسک‌های مارکسیسم و پیروان آنها، گاه اندیشه درستی را با **تنوع در الفاظ و فرمولبندی‌ها** بیان کرده‌اند. در همه جا باید توجه ما به **محتوی** جلب شود. باید دید فلان متن، در چه شرایط تاریخی، در کدام چارچوب موضوعی و چرا نوشته شده؟ نمی‌توان از هر متنی، نقل قولی را بیرون کشید و به ضرب این «چماق»، حرفی را به کرسی نشاند. روح آموزش انقلابی از چنین شیوه‌های «مدرس» بیزار است! حقیقت از لحاظ زمانی و مکانی مشخص است، لنین می‌گوید: **تحلیل مشخص وضع مشخص - اینست اسلوب واقعی بررسی مارکسیستی**.

در دوران کنونی انقلاب ایران، بسیار مهم است که ما درک کنیم که این انقلاب دارای چه خصلتی است؟ چه مراحل را گذرانده؟ هر مرحله دارای چه قانونمندی‌هایی است؟ چه طبقه‌ای در این مراحل نقش سرکردگی

را به دست گرفته و چرا؟ ایدئولوژی انقلاب و ضدانقلاب در لحظه معین چیست؟ دوستان و دشمنانش کیانند؟ آرایش قوای آنها چیست؟ انقلاب از کدام سو تهدید می‌شود؟ برای دفاع از دستاوردها و بسط آتی آن چه باید کرد؟ و غیره و غیره.

اگر ما این مسائل را حل نکنیم و در رویدادهای غیرعمده و گذرای روزانه غوطه زنیم و گرایش‌های رشد را نبینیم و وفق تاریخی نداشته باشیم و آموزش انقلابی را با نرمش برپراتیک انطباق ندهیم، دچار دگماتیسم (یا جزم گرایی) و سکتاریسم (یا سلک گرایی) خواهیم شد و علی‌رغم نیت‌پاك، و احساس صادقانه خود، بجای خدمت به انقلاب به آن ضربت خواهیم زد. نیت‌پاك شرط لازم است، ولی شرط کافی نیست. شرط کافی، اندیشه و عمل درست است. ای چه بسا افراد عدالت دوست و صدیق و شجاع که به علت پیروی از روش‌ها و شعارهای نادرست، گاه، علی‌رغم میل خود، به دشمنان عدالت و حقیقت سود رساندند.

آری، همچنان که در آغاز این مقال گفتیم، بسیار مهم است که ما به **اسلوب درست** در اندیشه و عمل انقلابی مجهز گردیم. نه فقط مهم است، حیاتی است. باید آن را فرا گرفت.

بحث و مناظره سیاسی از اشکال مهم مبارزه فکری در شرایط کنونی است

ما در دوران گذار از مرحله اول انقلاب (انقلاب برای سرنگونی رژیم وابسته) به مرحله بعدی انقلاب یعنی مرحله سازندگی (قرارداریم) در این دوران، لایه بندی و جدا شدن نیروها، نبرد بین آنها جریان دارد، تا روشن شود که کدام یک از دینوی عده انقلاب در مرحله اول (منظور ما از دو نیرو لیبرالیسم بورژوائی و دمکراتیسم انقلابی و خلقی است) بر دیگری غلبه می یابند.

لایه بندی و جدا شدن نیروها و نبرد بین آنها، از ویژگی های این دوران است.

حزب ما خواستار آنست که همه نیروهایی که در مرحله اول انقلاب شرکت داشتند، در بقیه مراحل نیز، در زیرپرچم دمکراتیسم انقلابی و خلقی، به جلو روند.

سیاست حزب ما در جهت اتحاد است نه افتراق. ولی حرکت عینی تاریخ به میل ما بستگی ندارد. به علاوه ضد انقلاب سخت سرگرم فعالیت است. عمال ضد انقلاب در جهت راست، «بهانه» ایجاد می کنند. عمال ضد انقلاب در جهت چپ این بهانه ها را «بل می گیرند» و جنجال به راه می اندازند و برعکس. این مکانیسم جهنمی توطئه و مفسده و تفتین، گرم عمل است. هدف آنست که بین روحانیت و قشرهای عرفی، «گوه بزنند». هدف آنست که بین نیروهای لیبرال بورژوائی و نیروهای دمکراتیک انقلابی «گوه بزنند». هدف آنست که با تفرقه در بین نیروهای انقلابی، آن را ورهبری آن را تضعیف نمایند و دستاوردهای انقلاب را به باد فنا بدهند. برای نیل باین هدف، همه وسایل، از ترور، آشوب، شایعه پراکنی، تفتین، تحریک و انواع دیگر وسایل به کار می رود و مجاز شمرده می شود. عجلتاً تنور این مفسده سخت فروزان و دیگ تفتین ها سخت جوشان است.

رهبرانقلاب، امام خمینی، بارها در این باره هشدار داده و به وحدت کلمه و حفظ برادری در مبارزه، دعوت کرده است. حزب توده ایران به نوبه خود، به عنوان حزب طبقه کارگر، هشدار داده و به وحدت عمل در چارچوب وظایف مشخص جنبش دعوت کرده است. ولی علی رغم خواستها، دعوت ها و فراخوان های مثبت، جریان منفی بسیر ناخوشایند خود ادامه می دهد و در میان قشرهای روشنفکران و کارمندان، میان واحدهای قومی و ملی، میان کارگران و دهقانان مفسده جویان با نقاب های مختلف عمل می کنند.

در این شرایط، کوره بحث و مناظره سیاسی (پلمیک)، بین نیروهای مختلف به ناچار شعله ور است. به ویژه اعضا، دوستان و هواداران حزب توده ایران، به میدان این بحث و مناظره سیاسی کشیده می شوند. دشمنان و مخالفان حزب، گاه از طریق سفسطه و مغلطه در تاریخ گذشته حزب، گاه از طریق سوء تعبیر مشی استراتژیک و تاکتیکی حزب، گاه از راه وارد ساختن افترا آت آنتی کمونیسم امپریالیستی، حزب ما را به باد تهمت و دشنام می گیرند.

اگر حزب توده ایران مشی سازش با ضد انقلاب، با لیبرالیسم بورژوائی، با قشرهای عقب مانده اجتماعی را درپیش می‌گرفت، آن وقت «حزب خوبی» بود. اگر حزب توده ایران، چنان‌که گستاخانی چند به‌وی پیشنهاد می‌کردند، راه نفی همبستگی جهانی کارگران و زحمتکشان، راه دشمنی با سوسیالیسم و کشورهای سوسیالیستی را فرا روی خود می‌نهاد، آن وقت حزبی «ملی و میهن‌پرست» بود. ولی چون این حزب، علی‌رغم توقعات نابجا، به راه دمکراتیسم انقلابی و همبستگی جهانی طبقه کارگر وفادار است، حزب «ملعون» است واز «چپ» و راست باید آن را به باد افترا گرفت.

لذا رفقا و دوستان و هواداران ما، در هر کجا که هستند، به میدان «بحث» کشیده می‌شوند. غالباً شیوه بحث دیگران با ما، شیوه‌های دشنام - آمیز، افترا آمیز و سفسطه آمیز است. رفقا و دوستان و هواداران حزب، نادرستی و غیرعادلانه بودن این شیوه‌ها را حس می‌کنند، گاه ممکن است خود از «کوره در بروند» و تعادل روحی و منطقی خویش را از دست بدهند، ولی اینکار ابداً و اصلاً مجاز نیست.

ما با حربه‌های مشکوک دشمنان و مخالفان حزب، با آن‌ها مقابله نمی‌کنیم. سفسطه، دروغ، لاف، ادعای بی‌پشتوانه، برچسب زدن، هارت و پورت، دشنام دادن، متلک و هوچی بازی و امثال این شیوه‌های زشت، کار ما نیست. توده‌ای‌های صدیق و اصولی، در کاربرد این اسلوب‌ها، «ضعیف و بی‌مایه» اند. دشمنان و مخالفان حزب، در این اسلوب‌ها (کسه جز آنرا نمی‌شناسند) ماهرند. ما باید طرف خود را به میدانی بکشانیم که او در آن ضعیف است، یعنی به میدان «بحث و مناظره جدی و خونسردانه منطقی»، و در آنجا، حقانیت حزب و مشی آن را اثبات نمائیم. اگر طرف بحث ما گوش شنوا نداشته باشد مستمعین این بحث، که سرشار از کنجکاوی صادقانه برای درک حقیقت هستند، گوش شنوا دارند.

برای رفقای حزبی و دوستان و هواداران حزب، این **وظیفه مقدس و حتمی است** که علی‌رغم خشن‌ترین دشنام‌ها و اتهام‌ها و پرتو صداترین

برچسب‌ها، خونسرد، متین، مؤدب بمانند و در عین پاسخگوئی صدیقانه و استدلالی به طرف، سیاست وحدت مبارزه را مراعات کنند. هدف ما از بحث و مناظره سیاسی، نزدیک شدن و اتحاد است نه دور شدن و افتراق. ما باید سیاست **اتحاد** را به ویژه در روند بحث‌ها و مناظره‌های سیاسی اجرا کنیم، زیرا درست در این روند، خطر آنست که روش‌های ناسالم، افتراق نیروها را تشدید کند. ما این سیاست اتحاد طلبی را مانع جدی‌ترین و صریح‌ترین بحث منطقی نمی‌شمیریم. درست در جریان این بحث‌ها، باید چهره انسانی و منطقی و میهن‌پرست و خلقی یک توده‌ای را به مردم نشان داد تا واژه «توده‌ای»، که در اطراف آن عظیم‌ترین تبلیغات منفی شده، در اذهان، دارای بهترین طنین‌ها شود. باید بر دیوار عظیم و سیاه سفسطه و مغلطه‌ای که امپریالیسم، رژیم گذشته، قشرهای مخالف اجتماعی، علیه حزب افراشته‌اند، با شکیب (ولی شکیبی که همراه تلاش همه روزی است) غلبه کرد. هر روشی غیر از این، دانسته یا ندانسته، آب ریختن به آسیاب دشمنان است، که می‌خواهند حزب ما را جز آن بشناسانند، که سرشت آنست. نباید به دشمن کمک رساند. توجه همه رفقا و دوستان و هواداران حزب را، در سراسر کشور، به این نکات جلب می‌کنیم و زیاده‌گوئی را در این مبحث بیش از این روا نمی‌شمیریم، زیرا: «در خانه اگر کس است، یک حرف بس است!».

و خدعه کاری هستند که نرمش نشان می‌دهند و منتظر فرصت نشسته‌اند تا خنجر از پشت بزنند! تمام سیاست امروزی آنها «تاکتیک» است، تاکتیک بمعنای خدعه و نیرنگ.

باین سفسطه دور از عدالت چند پاسخ میتوان داد:

اول آنکه: کسانی که در مواقع مختلف، هر جا که دستشان رسید، سیاست امحاء جمعی کمونیست‌ها را دنبال کردند، سیاستمداران متعلق به جناح راست بودند، در اندونزی، در عراق، در سودان، در شیلی، در ایران، در گواتمالا، در نیکاراگوئه، در پاراگوئه، در اوروگوئه، در کنگو، در مصر قاتل غدار کمونیست‌ها همیشه، با نقابهای گوناگون، و گاه با نقاب ملی و دمکراتیک، از درون جناح راست بیرون آمده‌اند. و همه میدانند که رجال ملی از نسوع مصدق، ناصر، آرینس، سوکارنو، لومومبا، قاسم، نهرو، مجیب‌الرحمان و غیره مورد حمایت کمونیست‌ها (بمعنای جدی این کلمه) قرار گرفته‌اند.

دوم آنکه: سیاست کنونی حزب توده ایران در مورد مشی امام خمینی (چنانکه بارها گفته‌ایم) يك نیرنگ، يك انتهاز فرصت برای خنجرزنی از پشت نیست، بلکه ناشی از تحلیل علمی وضع است. بین مشی‌های لیبرالیسم سوسیال دمکرات مآبانه، چپ‌روی افراطی و روش خلقی و ضدامپریالیستی، حزب ما مشی اخیر را برتر و بهتر و به‌مشی و روش سیاسی خود نزدیکتر یافته است، لذا **وظیفه انقلابی** خود را در حمایت از آن می‌بیند. این نتیجه‌گیری منطقی‌وی از درسهای تاریخ است.

در اینجا باید این نکته را بیافزاییم که روش ما نسبت به این مشی، روش اتحاد و انتقاد است، باتکیه بر روی اتحاد. ما نظریات انتقادی خود را در موارد عدیده (تنها بالحن و روشی که اولویت اتحاد را در نظر بگیرد) پیوسته بیان داشته‌ایم و اتهام «مستحیل شدن»، که کسانی که وارد میکنند، اگر اتهامی عجولانه و در اثر عدم مطالعه اسناد حزب نباشد، ناچار متعمدانه و مغرضانه است.

ما طرفدار وحدت عمل همه نیروها هستیم و بکرات گفته‌ایم که ترجیح

درباره اصطلاح خنجر از پشت

همه‌گونه تلاشی می‌شود برای آنکه
بین توده‌ایها و عناصر ملی نفاق بیافکنند

یکی از افتراآت ناپسندی که به کمونیست‌های واقعی وارد میکنند، اینست که گویا «آنها خنجر از پشت» می‌زنند! این بهتان را آن سیاستمدارانی اختراع کرده‌اند که میخواهند بنام خلق و بدست خلق (ولی نه در سود خلق) عمل کنند و خشمناکند که چرا کمونیست‌ها نارسائی‌ها و ناپیگیری‌های آنها را در دفاع از خواستهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زحمتکشانشان بر ملا می‌سازند و چرا از «تصدیق در بست» آنها خودداری می‌ورزند. این سیاستمداران مایلند کمونیست‌ها را دنبال‌ه‌رو مطیع خویش بیاوند و از آنها تنها تصدیق و تأیید بشنوند، نه انتقاد و ارائه طریق و احیاناً افشاء‌گری.

براساس این افترا، جمعی که از سیاست امروزی حزب در دفاع از مشی قاطع امام خمینی در دل خرسند نیستند، هر جا که بتوانند این مطلب را بمیان میکشند که گویا در میان گروههای چپ، توده‌ایها، آن سیاستمداران زیرک

میدهم مبارزان راه خمینی، طرفداران راه مصدق، گروههای چپ، توده‌ایها، اجتماعات سندیکائی و دیگر اجتماعات خلقی در جبهه واحدی کنار هم باشند و بر اساس قانون اساسی مورد قبول همه و برنامه مشترک برای نوسازی اجتماعی، یک دموکراسی نوین و منضبط بوجود آورند. ولی این وحدت عمل سر نمیگیرد و ما ناگزیر به انتخاب میشویم، طبیعی است که مشی قاطع امام خمینی را بر مشی‌های ناپی گیر یا نادرست دیگر مرجع می‌شمریم.

سوم آنکه: ما ابداً روا نمیدانیم اعتلاء و ژرفش انقلاب ایران (که خواستار آن هستیم) بشکل «خنجرزدن» گروهی بگروه دیگر عملی شود. کمونیستهای پیرو راه لنین، از نخستین روز عمل در صحنه ایران و شرکت در انقلاب گیلان، با شعار «وحدت عمل نیروها» آمدند. این حیدر عمو اوغلی رهبر حزب کمونیست ایران نبود که با هم‌زمان خود بی وفائی کرد، این بی وفایان در میان کسانی بودند که حیدر صادقانه آنها را متحد می‌پنداشت و بآنها تکیه میکرد. این ما نبودیم که علیه حکومت ملی دکتر محمد مصدق (که حاضر نبود با آزادی عمل حزب ما موافقت کند) توطئه کردیم. این توطئه گر، امپریالیسم بود و در این توطئه، ما نخستین قربانیان بودیم و بیشترین شهیدان را دادیم. این ما بودیم که برای حفظ جان دکتر فاطمی کوشیدیم و این ما بودیم که از مصدق در بند، بزرگترین مدافعات را بعمل آوردیم. چه کسی در تاریخ مغلطه میکند و چرا میکند؟ آیا هدف ایجاد يك فاجعه جدید علیه انقلابیون واقعی نیست؟ چرا به انقلابیون توده‌ای، که متحمل بزرگترین رنجها در مبارزه با رژیم پهلوی شده‌اند، این تهمت‌های زشت و دروغ وارد می‌آید و بچه قصد؟ توده‌ایها به قول و سخن خود وفادارند. آنها دروغ نمی‌گویند و حيله نمی‌زنند.

حزب توده ایران ممکن است در اثر فقدان تجربه سیاسی، در گذشته اشتباهاتی کرده باشد، ولی این حزب سازمانی جدی است، و برخلاف دیگران این اشتباهات را مطرح میکند و تنها حزب سیاسی است که مطرح میکند. کدام سازمان سیاسی دیگر را می‌شناسید که با چنین صداقت و جدیت عمل

کرده باشد؟

تهمت «خنجر از پشت»، ساخت امپریالیسم، برای پوشاندن تبهکاریهای فجیع و عظیمی است که علیه کمونیست‌ها انجام گرفته است. فراموش نکنیم: در جنایتی که بنام «اِپراسیون جاگارتا» بدست آمریکا (و عاملش سوهارتو) در اندونزی انجام گرفته، صدها هزار کمونیست را سر بریدند.

فراموش نکنیم: قاتل لومومبا، مجیب الرحمان، آئینده، میرزا کوچک خان، عبدالناصر، عبدالکریم قاسم و امثال آنها، «سیا» و «اینتلجنس سرویس» است. دشمن را در جایی بینیم که در آنجاست.

نه تنها انقلابی خوب، بلکه همچنین سیاستمدار خوب!

تجربه طولانی نشان داده است که انقلابیون بسی اوقات به شورهای صادقانه و حقایق مجرد و کلی اکتفا می کنند و متوجه نیستند که علاوه بر آن، محاسبات خونسردانه سیاسی و بررسی واقعیات عینی، لازم و مراعات این واقعیات عینی در مشی سیاسی دارای ضرورت حیاتی است.

اتوفن بیسمارک صدراعظم آلمان می گفت: «سیاست فن ممکنات است» ما با این اصل بورژوائی موافق نیستیم. ما می گوئیم: «سیاست حرکت از درون ممکنات به سوی مطلوب است.» مطلوب ما جامعه انسانی شده ای است که در آن بهره کشی انسان از انسان و سیطره کشوری بر کشور دیگر برافتد. ولی اگر شما این مطلوب مقدس را مطلق کنید و به «ممكنات»، یعنی آنچه که به طور واقع هم اکنون می توان کرد، بی اعتنا باشید، آنگاه نمی توانید بدان مطلوب دست یابید. هم مطلق کردن ممکنات ما را به اپورتونیزم و سازشکاری و فرصت طلبی های بدون پرنسیپ می کشاند و هم مطلق کردن مطلوبات ما را به حادثه جوئی و اندرزگوئی تهی و هیاهوی بسیار برای هیچ (به گفته شکسپیر) سوق می دهد. دیالکتیک مبارزه همه جانبه از ما می طلبد که ما قطب های متضاد را با موفقیت ترکیب کنیم. لنین می گفت انقلابیونی که واژه انقلاب را با خط طلائی می نویسند و فراموش می کنند که در فراز و نشیب پیکار، گاه باید به شیوه انقلابی عمل کرد و گاه به شیوه رفرمیستی (این عین واژه ای است که لنین به کار می برد یعنی تدریجی و گام به گام)، در این کار «گردن خود را خواهند شکاند...»

روند مبارزه انقلابی روندی است بغرنج که در آن تعرض با عقب نشینی، جسارت نبرد با بصارت سیاسی، اقدام سریع و قاطع و شکیب طولانی و غیره، می تواند ضرور گردد و کسی که نتواند برای این حالات متنوع روند انقلابی آماده شود، از گردونه به بیرون پرتاب می شود. باید سرشت تاریخ و شگردهای آن را که گاه عجیب و به قول مولوی «سبب سوز و سبب ساز» است فهمید و تصور نکرد جاده مبارزه جاده ای است بدون اعوجاج ها و پرتگاه ها.

لنین می گفت تا زمانی که پرولتاریا در مقابل بورژوازی که به سیاستمداران باتجربه ای مجهز است، سیاستمداران انقلابی خود را پرورش ندهد، نخواهد توانست، در نبرد بغرنج و همه جانبه با این بورژوازی، به پیروزی برسد.

این مطلب نه تنها برای کشورهای سوسیالیستی، بلکه برای احزاب انقلابی پرولتاری نیز صادق است. موريس تورز دوست داشت بگوید: «انقلابی باید با قلب گرم و مغز سرد عمل کند، یعنی شور انقلابی را با خرد سیاسی و قدرت تحلیل علمی براساس واقعیات درآمیزد». شور و عزم انقلابی، آمادگی برای فداکاری در راه خلق و نبرد با دشمن شرط بسیار ضرور است ولی البته بخودی خود کافی نیست.

باز، لنین که استاد بزرگ استراتژی و تاکتیک انقلابی است می‌گفت که: انقلابیون نباید «حقایق مجرد» را جانشین «واقعیات مشخص» کنند. حقیقت همیشه مشخص است. آموزش مارکسیسم - لنینیسم دگم نیست و فقط و فقط «راهنمای عمل» است. این نکته‌ای است که آن‌را اندیشمندان بزرگ مارکسیستی به کرات تکرار کرده‌اند. ما مارکسیسم را نباید ناقص و جسته‌گریخته و طوطی‌وار و سطحی بیاموزیم، بلکه باید آن‌را جامع و عمیق فراگیریم تا آن‌را بتوانیم به درستی انطباق دهیم.

نکته مرکزی در مشی سیاسی انقلابی عبارت است از پیوند استواری اصولی با نرمش عملی. اگر شما در مبارزه به خاطر اصول انقلابی سرسختی و استواری نشان ندهید، دیر یا زود به لجن‌زار سازشکاری با دشمنان خلق و دشمنی با خلق درخواهید غلطید. چیزی که بسیاری از خائنان و مرتدان در همین کشور بدان دچار شدند. آن‌ها در قبال وزش‌های مخالف، ناگاه چهره عوض کردند، نخواستند محرومیت‌های ناشی از سرسختی در اصول انقلابی را بپذیرند. می‌خواستند همیشه فاتح، همیشه موفق باشند.

اما استواری اصولی شرط لازم است، ولی شرط کافی نیست. باید توانست در عمل، در مقابله با واقعیاتی که گاه بسود گسترش کامیابانه هدف‌های انقلابی شما نیست، نرمش بخرج داد: نرمش و نه تسلیم، نرمش و نه دمسازگری، نرمش و نه بندبازهای فرصت‌طلبانه. مارکسیسم - لنینیسم نه فقط نرمش و سازشی را که به سود پیشرفت امر متری است رد نمی‌کند، بلکه آن‌را اکیداً توصیه می‌کند. لنین در کتاب «بیماری کودکی» برای این مطلب فصل خاصی گشوده است.

همین نکته است که تعیین مشی صحیح انقلابی و عمل بدان رادشوار می‌کند و خرد سیاسی را ضرور می‌سازد. شناخت درست نیروهای اجتماعی، دیدن گرایش‌های رشد نیروها و حوادث، شناخت درست خود، پربها ندادن و کم بها ندادن به دشمن و به خود، آمادگی برای چرخش حوادث (که گاه نامنتظر است) و غیره و غیره، عناصر عمده تعیین یک مشی صحیح است. این کار شتابکاری و احساسات‌بافی بر نمی‌دارد. لازمه این کار هم آگاهی دقیق از

تئوری انقلابی، هم داشتن تجربه سیاسی و هم مجهز بودن به اراده محکم برای عمل است.

انقلابی واقعی بودن، وظیفه مقدس و کار دشواری است. به ویژه برای کسانی که بار رهبری را در مبارزات انقلابی بردوش دارند.

سیاستمدار انقلابی باید قادر باشد **ماهیت** امور را از **ظواهر** ببیند. مابین بود و نمود، پدیده و ماهیت گاه تفاوت است. در قرآن این نکته نیک بیان شده است: «عسی ان تحبوشیناً و هوشرلکم و عسی ان تکره هوشیناً و هوشیرلکم». یعنی: ای چه بسا که چیزی را دوست می‌دارید ولی آن چیز برای شما شری بیش نیست و ای چه بسا از چیزی کراهت دارید، و آن چیز برای شما متضمن خیر است.

سیاستمدار انقلابی باید بتواند **عمده** را از **غیر عمده** (یا فرعی) تشخیص دهد. باید در هر لحظه بفهمد عمده، حلقه مخصوص، وظیفه‌ای که باید بدان تکیه کرد چیست. در مقابل این عمده، بقیه امور فرعی است، نمی‌توان در امور غیر عمده و فرعی غرق شد و عمده را فدای آن کرد. تشخیص نکته عمده، حلقه مخصوص، وظیفه اساسی در هر دوران و تکیه بر آن خود کاری است دشوار که تنها به کمک تحلیل علمی و جمعی میتوان بدان دست یافت.

مبارزه علیه امپریالیسم و عمال آن برای ایجاد ایران مستقل و دموکراتیک مسئله عمده مرکزی است که باید همه نیروهای مترقی را برای دراز مدت (و نه برای بند و بست موقت تاکتیکی) در یک جبهه خلقی متحد سازد. سیاستمدار انقلابی باید آخرنگر باشد، رشد حوادث را در آینده در نظر گیرد و در «زمان حال» مستغرق نگردد.

مولوی می‌گفت:

مرد آخربین، مبارك بنده‌ای است

زیرا آن چیزی مهم نیست که هم‌اکنون وجود دارد. آن چیزی مهم است که در حال رشد و گسترش است و تکوین نهائی خود را طی می‌کند و ناگهان خود را نشان می‌دهد. آیا آن را دیده‌اید؟ برای آن آماده شده‌اید؟

آیا حسابش را کرده‌اید؟ آیا تدارکات عملی مقابله با آن را به‌موقع فراهم آورده‌اید؟

بسترین بلیه برای انقلابی، ساده کردن حوادث، ندیدن وظیفه عمده، ندیدن ماهیت درونی روندها، عدم محاسبه گرایش‌های رشد، حل مسائل براساس شور‌ها و احساسات و تبدیل دیالوگ خونسردانه با متحدان و مخالفان به پولمیک سرشار از طنز و هو و متلك و جنجال و فحش و برچسب است. به قول سعدی:

دلایل قوی باید و معنوی -- نه‌رگهای گردن به‌دعوی، قوی

افسوس که این معایب هنوز در جنبش انقلابی کشور ما نمودارهای فراوان دارد. در حقیقت برماست که آنها را، تا آنجا که می‌توانیم حل کنیم و الا دانسته یا ندانسته به‌سود دشمن طبقاتی، به‌سود ضدانقلاب عمل کرده‌ایم. حسن نیت و صداقت در اینجا نقشی ندارد زیرا به‌قول معروف جهنم را هم با حسن نیت فرش کرده‌اند!

شاعرانقلابی روس نکراسف شعری دارد که نویسنده این سطور آنها را بامراعات شکل اصلی، زمانی چنین ترجمه کرده است:

«البته ممکن است توجیه دقیق،

ولی، از شما نکنند تحقیق،

احتیاط، احتیاط، احتیاط. رفیق!»

زیرا چه فایده که ما اشتباه کنیم، فرصت را از دست بدهیم، بعدتوضیح بدهیم که به‌چه دلایل اشتباه کرده‌ایم!

انقلابی بودن، نه تنها يك شیوه اندیشه، بلکه همچنین يك شیوه عمل است

برخی از انقلابیون تصور می کنند که اگر جهان بینی و مشی انقلابی را بپذیرند و بآن ایمان آورند و در راه آن مبارزه کنند، دیگر نقصی از جهت انقلابی بودن ندارند.

در واقع هم ایمان به اصول جهان بینی انقلابی طبقه کارگر و عمل به آن، شروط اساسی برای انقلابی بودن است. ولی این سؤال پیش می آید: «عمل بچه شیوه؟»

شیوه یا سبك در عمل، مانند **منطق** در تفکر و **ذوق** در امور هنری، دارای اهمیت فوق العاده است. اگر شیوه عمل فرد انقلابی ناشی از جهان بینی انقلابی او نباشد، بلکه ناشی از سیستمهای دیگر تفکر غیر انقلابی و غیر پرولتری باشد، نقائص شگفتی در کار پدید می آید.

مثلاً دیپلماسی بورژوائی موافق شیوه «هدفها توجیه کننده وسایل اند» عمل می کند. یعنی همینکه شما به صحت هدف خود باور داشتید، دیگر مهم نیست که برای نیل بدان هدف، چه شیوه ها و وسایلی را بکار خواهید برد. در عرف سیاسی، این شیوه عمل را «ماکیاولیسم» مینامند. مطابق اسلوب ماکیاولیستی عمل، همه چیز برای نیل به هدف مجاز است: دروغ، فریب، توطئه، قساوت، نقض موازین وجدانی و اخلاقی تا حد ایجاد مفسده های خونین، همه و همه چیز رواست، برای آنکه شما به هدف خود برسید!

آیا ما توده ایها با شیوه ماکیاولیستی عمل موافقیم؟ نه! ابد آ! مارکس صریحاً می گوید: **به هدف های شریف، تنها بكمه وسایل شریف میتوان رسید.** شیوه ماکیاولیستی عمل برای بورژوازی که هدفش غیر شریف است (بهره کشی انسان) میتواند مجاز شمرده شود. ولی آیا برای کسانی که خواستار ایجاد يك نظام انسانی و عادلانه هستند، میتواند چنین شیوه آلوده و ناپسندی مجاز شمرده شود؟

یا مثلاً سوداگری بزرگ بورژوائی اسلوب خود را بنام «پراگماتیسم» بوجود آورد که شاید بتوان آنرا «عمل گرائی» یا «مصلحت گرائی» ترجمه کرد.

موافق این اسلوب، اساس آنست که اسلوب کار شما ثمر بخش و کارا باشد. کارائی، ملاك صحت عمل است و نه انطباق آن عمل با موازین شرف و وجدان انسانی.

روشن است که ما نیز به کارائی معتقدیم. عمل باید ثمر بخش، نتیجه رس و پرحاصل باشد. تلاش عبث و رفع تکالیف نباشد. ولی آیا میتوان کارائی را با موازین انسانی و حزبی صحیح جور ساخت؟ آری میتوان! ولی برای اینکار باید عنایت، دقت و توجه بکاربرد، یعنی از ساده ترین راه نرفت، بلکه کوشید تا آنچنان شیوه عملی بدست آید که هم **کارا** باشد، هم **موافق موازین اخلاق و شرف و وجدان انقلابی.**

برخی‌ها می‌گویند: «موازین اخلاق انقلابی»، حرف انتزاعی و مجردی است. هرچیز که به کار انقلابی سود برساند، خوب است؛ اگرچه «اخلاق موضوعه» یعنی قوانین متداوله اخلاق آنرا رد کند و بد بداند. برعکس، هرچیز که نتواند بکار سود رساند، بد است. اگرچه «اخلاق موضوعه» آنرا تقبیح کند.

این طرز قضاوت، که برخی بازیگران (مانند فیلسوف مرتد فرانسیس رژه گارودی) روی آن اصرار داشتند و اسلوب خود را «اخلاق واضعه» نام می‌نهادند، خطاست.

در اخلاق انقلابی اصولی وجود دارد که باید مراعات شود. مانند انسان‌گرایی انقلابی، اصولیت، انطباق‌کردار و گفتار، صداقت انقلابی، فداکاری، نزاکت و ادب و غیره و غیره.

يك انقلابی تا موافق این موازین عمل نکند، قادر نخواهد بود اعتبار اجتماعی کسب کند و مورد اعتماد قرار گیرد، و يك انقلابی تنها زمانی که مورد اعتماد قرار گیرد، قادر است دارای وسیع‌ترین نفوذ در محیط خود شود و کارائی عمل مبارزه‌ای خود را ده چندان کند.

اگر فردی مدعی تفکر و فعالیت انقلابی باشد، ولی از خود، خودخواهی، حسابگری، مقام‌پرستی، «زیرکی‌ها»ی دیپلماتیک، محافظه‌کاری، انکار واقعیات، توجیه اشتباهات، بی‌ادبی و بی‌نزاکتی، جدل و سفسطه و غیره نشان دهد، این فرد عملاً به پیشرفت روند انقلاب زیان جدی میرساند، و علی‌رغم تصور ذهن خودش که يك انقلابی است - يك انقلابی نیست. نه فقط انقلابی بودن، بلکه بقول گورکی، «انسان بودن و وظیفه عظیمی است.»

يك انقلابی نه تنها باید از آگاهی سیاسی و لیاقت و تدبیر سیاسی بهره‌مند شود، بلکه در عین حال باید انسانی شریف و بشردوست و با وجدان باشد و اعتماد و محبت محیط را جلب کند.

ذکر این سخنان روی صفحه کاغذ جور است، ولی در زندگی عملی ناسور. همت و قدرت نفسانی بزرگی لازم است تا شخص بر ذهنیات ناسالم خود غلبه کند و به بازپروری خویش موفق شود.

جامعه غالباً ما را چنانکه باید پرورده است، همه ما به بازپروری انقلابی خود نیازمندیم تا آگاهی، لیاقت و شرف و وجدان را بحد ضرورت کسب کنیم.

جامعه ایران بچنین نسلی از انقلابیون نیاز بی حد دارد: به نسلی از انقلابیون طراز نوین، که در سطح لازم دانائی، کوشائی و شرف انقلابی باشند.

● وقتی مطمئنیم که هر روش اصولی سرانجام پیروزی بخش است، چرا با آلودن مشی حزب به بندبازیهای سیاسی بدنبال پیروزی آسان و گذرا برویم؟

چگونه روشی: اصولی یا پیروزی بخش؟

يك اشتباه بنیادی در نزد حتی اشخاص با حسن نیت وجود دارد و آن اینست که: «باید روشی اتخاذ کرد که منجر به موفقیت شود.» موفقیت و پیروزی، در نزد بسیاری، محور اساسی در جریان نقشه بندی عمل است و تنها «ارزش» معتبری است که معتقدند باید بدنبال آن رفت. در نظر چنین کسانی اگر شما شکست خوردید، حتی اگر کاملاً **ذیحق** بودید و **اصولی** و **علمی** عمل کرده اید فاقد هر گونه فضیلتی هستید. ولی اگر شما فاتح شدید، حتی اگر آن فتح را با شیوه های ناحق و رذیلانه ای بدست آورده اید، درخور هر گونه مدیحتی هستید. بهمین جهت اروپائیهامی گویند: «پیروزمندان را محاکمه نمی کنند.»، یعنی فقط شکست خوردگان هستند که باید محاکمه پس دهند. بهمین جهت جان کندی می گفت: «شکست یتیم است، ولی پیروزی هزار پدر دارد!»

ما این طرز قضاوت بورژوا مآبانۀ «پیروزی بهر قیمت!» را رد می کنیم. ما برآنیم که يك سیاست درست و اصولی، خلقی و میهن پرستانه اصل است، نه فتح یا شکست.

دکترمصدق در جریان مبارزۀ دلیرانۀ خود با کارتل جهانخوار نفت شکست خورد. ولی آیا سیاست دکترمصدق در ارتباط با ملی کردن صنعت نفت درست بود؟ آری درست بود، لذا علی رغم مساعی دشمنانش به نتیجه رسید. لومومبا در مبارزه برای رهایی کنگو از شر استعمار و نواستعمار شکست خورد. ولی آیا سیاست لومومبا در این زمینه درست بود یا سیاست رقیبان سفلۀ او امثال چومبه و موبوتو؟ روشن است که حق با لومومباست. امام خمینی در مبارزه ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ موفقیتی نداشت، شکست خورد و به تبعید اجباری رفت. ولی آیا امام خمینی در مبارزه خود با شاه و کاپیتولاسیون ذیحق بود؟ آری ذیحق بود.

حزب توده ایران، بنوبۀ خود، در پیکار نابرابر خویش با امپریالیسم و رژیم دست نشانده اش با شکست و ناکامی قرین گردید. حتی اگر همه «نسخه» های «نصیحت گران دلسوز» حزب نیز بکار بسته می شد، (یعنی نسخه های کسانی که عقلشان پس از حادثۀ معجزه میکند!) باز هم در اثر تناسب نیرومند قوا، بسود امپریالیسم و ارتجاع، حزب ما شانس موفقیت نداشت. ولی آیا بدین دلیل حزب میبایست از نبرد عادلانه خود دست بکشد، زیرا کار درست گویا کاری است که حتماً و فوراً باید پیش برود؟ ابداً و اصلاً! قانون تاریخ است که نیروهای نو و انقلابی، غالباً در دورهای اول مبارزات موفق نمیشوند. زیرا نیروهای کهن قوی و باتجربه و نیروهای نو، ناتوان و خامند. تنها در نبرد میتوان آبدیده شد. تنها در آب میتوان شنا آموخت. تنها در رفتن و بزمین خوردن، کودک سرانجام راه رفتن می آموزد. اگر نیروئی حق است و در سمت تاریخ عمل میکند، مسلماً آن نیرو زوال ناپذیر است، مسلماً آن نیرو از خلال شکست ها به پیروزی خواهد رسید.

البته این سخن بدان معنی نیست که، پس در تنظیم مشی حزب باید فقط به **حقانیت** مشی بسنده کرد و از **مدبرانۀ و پیروزی آفرین** بودن

آن چشم پوشید. علاوه بر انتخاب هدف‌های درست مبارزه، باید تمام‌مسابی لازم را بکار برد که **اولا** نیروها را از سهل‌ترین راه بسوی هدف برد و ثانيا این نیروها را حتما به هدف رساند. ولی این کار بچه‌قیمت؟ آیا به قیمت انصراف از منافع خلق، از موازین علمی تفکر و عمل، از سرشت انقلابی سازمان؟ روشن است که جواب چنین سئوالی منفی است، زیرا سیاست ضد خلقی و ضد اصولی و ضد علمی، اگر هم به کمک بخت یا در اثر بندبازیهای ماهرانه، به پیروزی برسد، پیروزیش مانند پیروزی رژیم استبدادی گذشته درازمدت نیست.

بهترین رهبری‌ها می‌کوشند تا با حفظ مواضع درست، عملشان پیروزی- بخش باشد. آری می‌کوشند، ولی همیشه موفق نیستند. گاه عوامل عینی و تصادفی حساب نشده، کوشش‌ها را عبث می‌کند. لذا محور يك سیاست، حقانیت، خلقی و انقلابی بودن آن سیاست است. و اما اینکه این سیاست، بنحو پیروزی بخشی نیز تنظیم گردد، البته مطلوب است، و با اصطلاح معروف، «چه از این بهتر!»

ما خواستار اتحادیم نه نفاق، وحدت کلمه ایم نه تفرقه..

به سیاست ضدانقلابی «تقسیم
کن، حکومت کن» باید با
شعار انقلابی «متحد باش و
مبارزه کن» پاسخ داد

حزب توده ایران از همان آغاز پیدایش خود در قریب ۳۸ سال پیش، ضرورت بوجود آوردن جبهه واحدی را، که در آن همه سازمانهای مترقی، صرفنظر از اختلافاتشان و با حفظ استقلال سازمانی و سیاسی خود، گرد آیند و بکوشند تا **تاکتیک مشترک** مبارزه علیه **دشمن مشترک** را تنظیم کنند، یادآور شد و در این راه بی‌خستگی کوشید. تشکیل «جبهه آزادی» از مطبوعات و «جبهه ضد دیکتاتوری» علیه دربار پهلوی (در آن هنگام که دربار بسوی کسب قدرت مطلقه میرفت) در گذشته، زائیده مساعی و ابتکارات حزب توده ایران بود.

ما سالیان دراز و طی دهها مقاله و نامه سرگشاده، در دوران حکومت استبدادی شاه سابق، از «جبهه ملی» خواستیم دست بسوی چنین اتحادی دراز کند. ولی تحت عنوان افتراآمیز «وابستگی» حزب، این دعوت منظمآ

و مستمر آرد شد. اسناد چاپ شده این مقالات و نامه‌های سرگشاده در روزنامه «مردم» وجود دارد. پاسخهای غیرمستقیم بدان در نشریات خارج از کشور «جبهه ملی» مانند «ایران آزاد» و «باختر امروز» و غیره نیز موجود است و روزی تاریخ قضاوت خواهد کرد. زیرا هیچ مطلب در این دادگاه عظیم زمانه گم نخواهد شد و هیچ پرونده‌ای نخواهد سوخت.

در دوران انقلاب اخیر ایران، ما به همراه رهبراین انقلاب، امام خمینی، منظمآ خواستار وحدت و تشکیل جبهه متحد خلق علیه دیکتاتوری شدیم و بنوبه خود، صرفنظر از روش دیگران، در جهت تفرقه نکوشیدیم، بلکه از همه رجال و سازمانهای پیگیر در مبارزه با رژیم، پشتیبانی صدیقانه کردیم. در دوران جدید پس از انقلاب و فعالیت علنی حزب ما، پلنوم شانزدهم کمیته مرکزی و هیئت سیاسی کمیته مرکزی و دبیر اول کمیته مرکزی حزب طی اسناد، اظهارات و مصاحبه‌های متعدد، و روزنامه «مردم» ارگان مرکزی حزب، طی مقالات گوناگون، ضرورت وحدت و ایجاد جبهه واحد خلق را برای تطبیق مبارزه یاران انقلاب تصریح کردند و هرگز در صدد برنیامدند که در کار این اتحاد، مشکلاتی بوجود آورند.

ما در این زمینه، در گستره **سخن** باقی نماندیم و به **عمل** دست زدیم و با نگارش نامه‌های متعدد به سازمانها و برخورد با برخی رهبران و رجال برجسته این سازمانها، در جهت رفع سوء تفاهات ممکن، در جهت یافتن زبان مشترک، در جهت تشویق به همکاری در درون جبهه واحد خلق کوشیدیم و کماکان می‌کوشیم. نتیجه تاکنون صفر است!

اینکه امپریالیسم و ضدانقلاب موفق میشود از تشکیل جبهه واحد خلق جلوگیری کند و تشتت را نگاه دارد، برآن بیفزاید، نیروها را بجان هم بیاندازد، آنها را بدست خودشان تضعیف کند، آنها را بدست خودشان بی‌آبرو سازد، مایه تأسف عمیق ماست. مطلب اینجاست که نه فقط با ما، بلکه با خود هم متحد نمیشوند و هرروز نغمه تشکیل سازمان تازه‌ای ساز میشود و تعداد آنها از دهها گذشته است!

تجربه ایران و کشورهای دیگر بارها و بارها نشان داده است که تنها

شأنش ضدانقلاب، پس از آنکه قدرت و حاکمیت را از دست داد، بهره‌جوئی از تفرقه نیروهای انقلابی و گوه‌زدن بین آنها بمنظور تجدید حیات خود است. وی میداند، و این هم خود روند قانون‌مندی است، که پس از سرنگونی دشمن اصلی، بین نیروهای مبارز بر سر رهبری جامعه، بر سر شیوه نوسازی جامعه، نبرد درمیگیرد و درست در این لحظات است که ضدانقلاب «روحیه باختگی» و «بهت ناشی از شکست» را جبران میکند، جان میگیرد، به تلاش و جنب و جوش می‌افتد و در صدد برمی‌آید که بمرحله عقب‌نشینی مرعوبانه خود خاتمه دهد و به‌تعرض متقابل دست یازد.

هم‌اکنون ما با این تعرض متقابل روبرو هستیم. اکنون ما با دورانی روبرو هستیم که ضدانقلاب از تمام امکانات خود در تمام جامعه‌ها، زیر تمام شعارها، در داخل همه سازمانها، بحد اکثر استفاده میکند تا رهبری انقلاب را منزوی و منفرد کند و از تفرقه عمیق صفوف متحد سابق برای بازگرداندن آب رفته بجوی، سود گیرد.

ما اعلام میکنیم:

کسانی که در این لحظات حساس (که ضدانقلاب تعرض متقابل خود را از ترور و آتش‌سوزی گرفته تا اقدامات خرابکارانه و تفرقه‌افکنانه در قالبهای مذهبی و سیاسی و در گستره‌های اقتصادی و اداری و نظامی بسط میدهد) بین نیروهای هوادار انقلاب تفرقه بیفکنند، از وحدت عمل نیروها در جبهه واحد خلق با بهانه‌های لغو و من درآوردی بگریزند، **درمقابل انقلاب و خلق و تاریخ مسئولند.**

کسانی که با تشدید نفاق؛ کار را بسوی درگیریهای سخت و حتی خونین میکشاند و به‌نقشه «لبنانی کردن» ایران کمک می‌رسانند، **درمقابل انقلاب و خلق و تاریخ مسئولند.**

کسانی که یاران پیگیر انقلاب را باتمام قوا، حتی با ساختن «جوك»- های خنك، بی‌اعتبار میکنند و با توسل به‌حربه پلید شایعه‌های دروغ و به‌كمك حروف پك‌ستری در جرأید میکوشند هراس عمومی راه بیندازند، «فالانژیسم آخوندی» ساخته خود امپریالیسم را، بحساب امام خمینی و

رهبری قاطع و پیگیر او بیندازند، **در مقابل انقلاب و خلق و تاریخ مسئولند.**

ما به‌پیروزی نهائی راه حقیقت علمی و عدالت اجتماعی **ذره‌ای** تردید نداریم. و نیز تردید نداریم که زوال مرکز سیطره مالی و سیاسی امپریالیستی و ظفرمندی خلق‌ها به آن دوریها هم نیست که بعضی‌ها خیال کرده‌اند. تغییر تناسب قوای جنگ و صلح در جهان، نیرومندی روزافزون جنبش‌های رهایی‌بخش، تغییری اساسی و بی‌بازگشت است. **جهان به مدار گذشته نمی‌گردد**، انحصارهای دزد و تبه‌کار انگلوساکسون «معلم‌دیگنه» تاریخ نیستند. **رژیمهای زائیده جنك سرد به «وصله ناجور» در تاریخ بدل شده‌اند.** تناسب نیروهای انقلابی و ضدانقلابی در کشور ما نیز بسود امپریالیسم نیست. لذا ما در خطاب به‌همه نیروها می‌گوئیم:

یاران! بخود آئیم! جهان و ایران امروز را بدرستی درك کنیم! يك صف و متحد در راه ایجاد ایرانی آباد و آزاد و مستقل و مرفه بکوشیم! به‌جهان نمونه‌ای از آگاهی بدهیم!

سرنوشت نهائی انقلاب ۱۳۵۷ شمسی ایران، مانند سرنوشت انقلاب مشروطیت در ۱۳۲۴ هجری قمری (۱۹۰۶ میلادی) نیست و نخواهد بود. آنهائی که این حقیقت را نفهمند، بعدها به‌خطا و کوتاه‌بینی خود تأسف خواهند خورد. بگفته شاعر شیرین سخن ما:

« من آنچه شرط بلاغ است باتوم میگویم

تو خواه از سخنم پند گیر، خواه ملال! »

«دنيا»

مجله ماهانه - ارگان سياسي و تئوريك كميته مركزي
حزب توده ايران - دوره چهارم حيات خود را آغاز ميكند.
«دنيا» مانند گذشته خواهد كوشيد تا تحليل هاي علمي
و اطلاعات گسترده درباره رويدادهاي جامعه ايران و جهان
به خوانندگان عرضه دارد.

«دنيا» براي پيش راندن انقلاب خلق قهرمان ما تاسرحد
پيروزي نهايي آن، براي برانداختن بازمانده هاي پليدارتجاع،
براي ريشه كن ساختن نفوذ منفور امپرياليسم جهانخوار از
همه عرصه هاي حيات جامعه ميهن ما، تلاش خستگي ناپذير
بكار خواهد برد.

«دنيا» براي كمك به اعتلای دانش و ادب و هنر پيشرو
خواهد كوشيد.

شماره اول دوره چهارم «دنيا» بزودي

انتشار خواهد يافت

«مردم»

روزنامه «مردم» ارگان مرکزی حزب توده ایران، با تفسیرها و مقالات خود در زمینه مسائل مربوط به شئون گوناگون جامعه ایران، سمتهای صحیح پیکار برای تحقق آرمانهای طبقه کارگر و دهقانان و دیگر قشرها و گروههای زحمتکش را نشان میدهد و دریافتن آماجهای واقعی انقلاب ایران و طرق دستیابی به این آماجها، خواننده را یاری میکند.

آگاهی در باره نشریات حزب

اعضا و هواداران حزب توده ایران اغلب با ارسال نامه و یا از طریق تماس مستقیم می‌خواهند بدانند که چه تألیفاتی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و چه ترجمه‌هایی از آثار مارکس، انگلس و لنین به حزب توده ایران تعلق دارد و حزب اعتبار آنها را تضمین می‌کند یا نه؟

به آگاهی این رفقا و دوستان می‌رسانیم که در زمستان خونین ۱۳۵۷، ناشران گوناگون، با انگیزه‌هایی متفاوت، تقریباً همه تألیفات و ترجمه‌هایی را که در طول بیش از سی سال اخیر توسط حزب توده ایران انجام گرفته بود، تجدید چاپ کردند و بداشکال و قطع‌های گوناگون در مقیاسی وسیع منتشر ساختند. این چاپ‌ها، متأسفانه اغلب مغلوط و مخدوش و گاه حتی با تحریف‌های جدی انجام گرفته است و ما نمیتوانیم اعتبار آنها را تضمین کنیم.

علاوه بر این بسیاری از تألیفات و ترجمه‌ها سال‌ها پیش و چه بسا پیش از سی سال پیش انجام گرفته و خیلی از آنها امروز کهنه شده است. بهمین جهت بود که حزب توده ایران مثلاً در زمینه آثار مارکس، انگلس و لنین تصمیم به تجدید ترجمه آنها گرفت. طی چند سال گذشته بسیاری از این آثار دوباره ترجمه شده و برخی از آنها با قطع‌های کوچک به چاپ رسیده است. همه این ترجمه‌ها نیز اخیراً سراپا تجدید شده و چاپ آنها با ذکر عبارت «ترجمه جدید» در پشت جلد آنها، به موقع انجام خواهد گرفت.

همه نشریاتی که حزب توده ایران اعتبار آنها را تضمین میکند، با آرم مخصوص همراه با ذکر عبارت «از انتشارات حزب توده ایران» به چاپ میرسد. هر نشریه‌ای که واجد این شرط باشد، از نظر حزب توده ایران معتبر است.

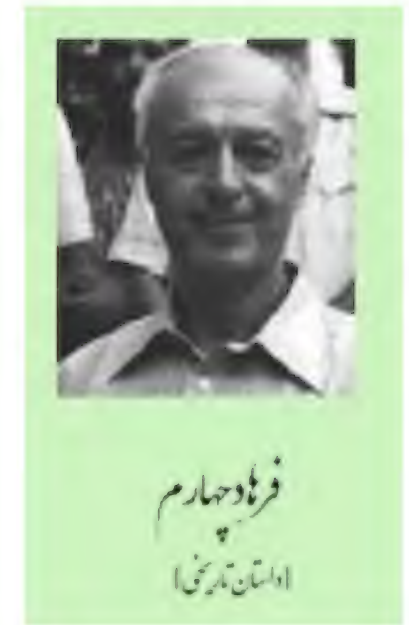
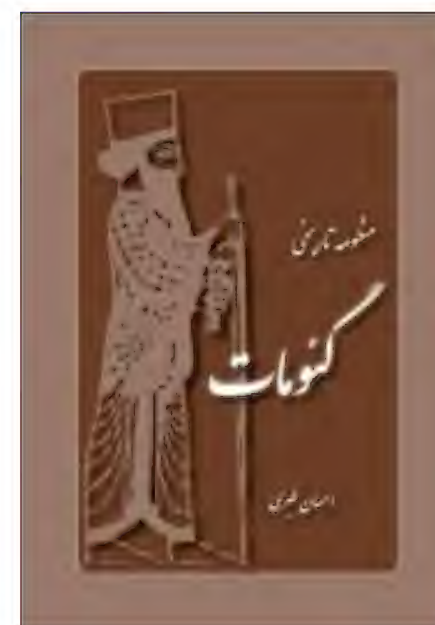
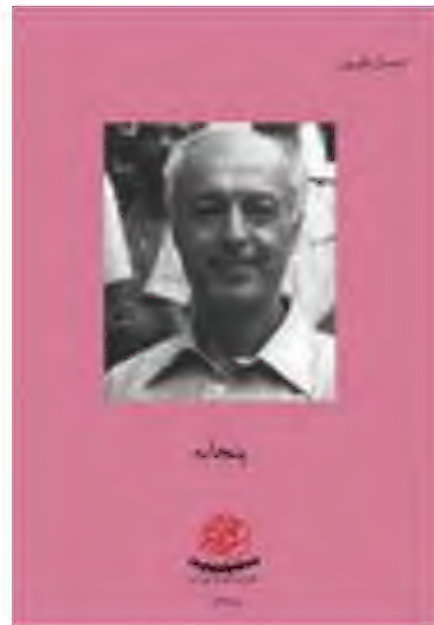
برای دریافت کتاب‌های زنده‌یاد رفیق احسان طبری به تارنگارهای زیر مراجعه کنید!

<http://www.tudehpartyiran.org>

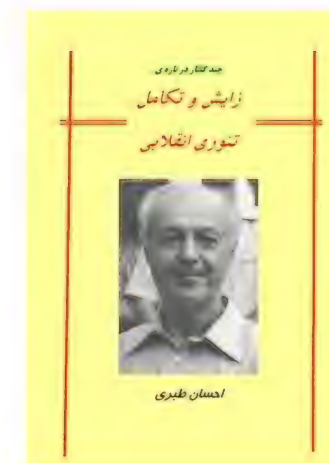
۱- کتابخانه حزب توده ایران

<http://tabari.blogsky.com>

۲- انجمن دوستداران احسان طبری

از انتشارات حزب توده ایران

کتابخانه «انجمن دوستداران احسان طبری»

<http://tabari.blogspot.com>

آثار احسان طبری :

• سطح امروزین فلسفه

• قصه ی شغال شاه

• جستار هایی از تاریخ

• در باره سمیوتیک

• پنجابه

• منتخب مقالات

• در باره منطق عمل

• سفر جادو

• گزیده مقالات

• با پچیچه های پاییز

• هورسنتیک

• درباره سیبرنتیک

• جامعه شناسی

• تاریخ یک بیداری

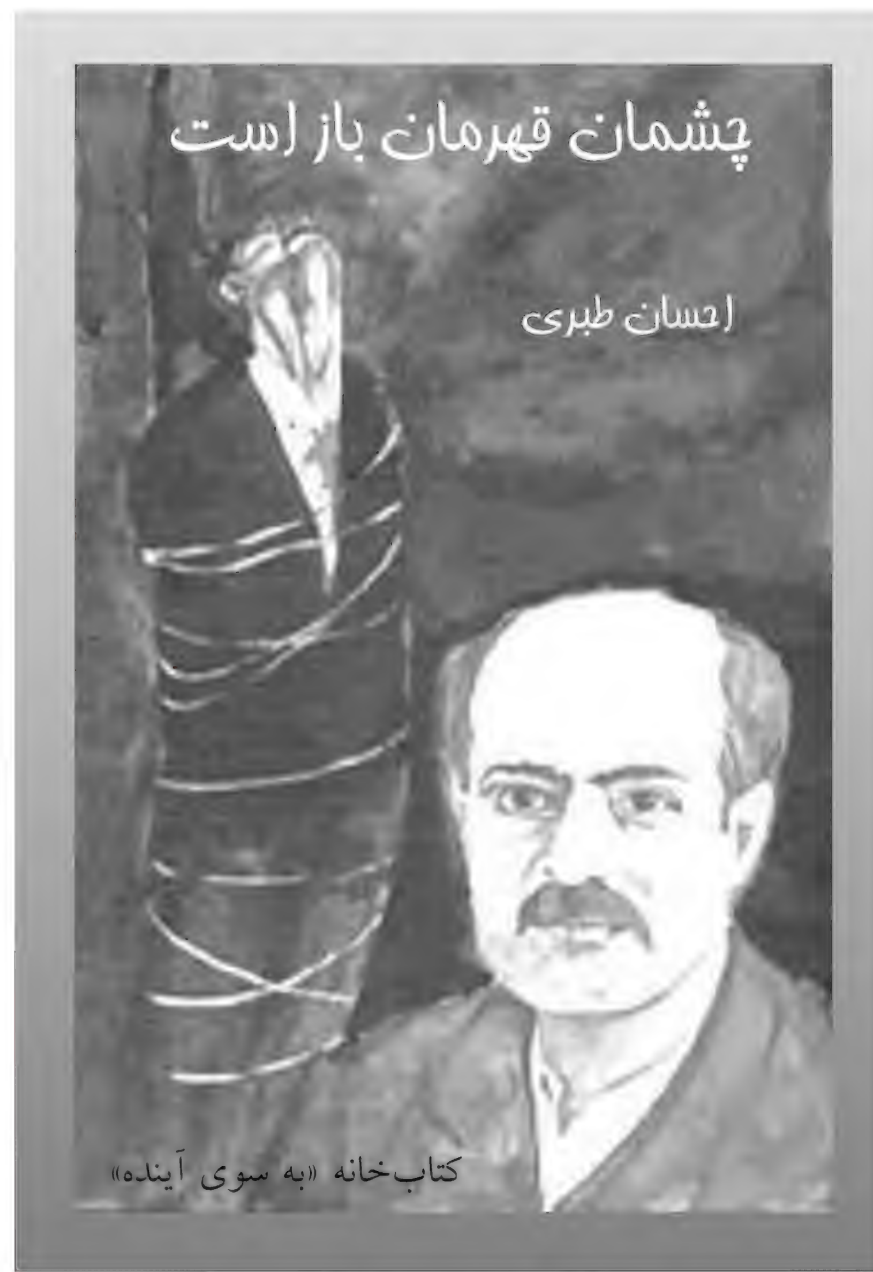
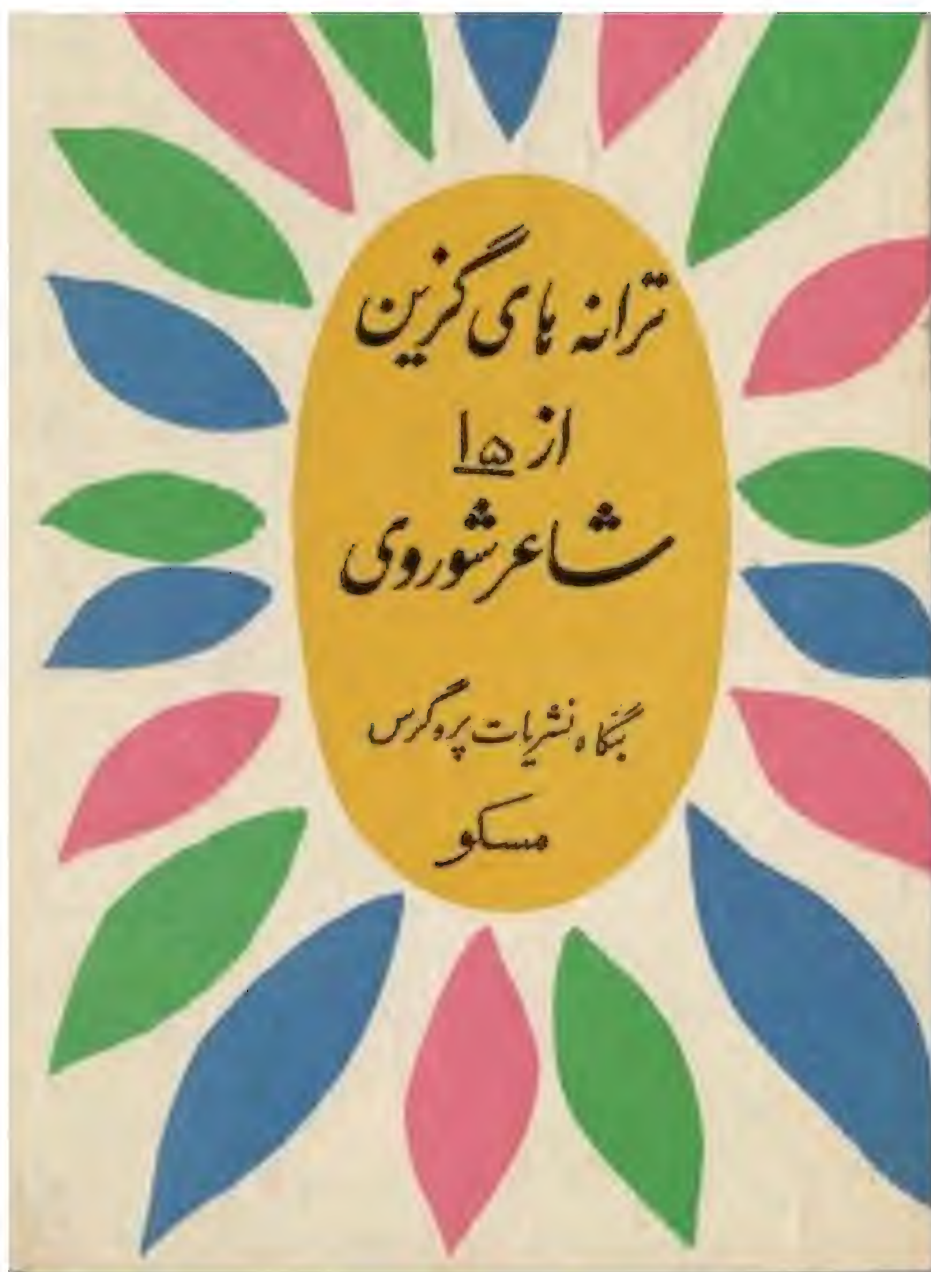
• گنومات

- شکنجه و امید
- دهه نخستین
- فرهاد چهارم
- داستان و داستان نگاری
- چهره یک انسان انقلابی
- از میان ریگها و الماسها
- درس های پیکار
- سیر تکوین ماده و شعور
- رانده ستم و چهره خانه
- نیروی سوم پایگاه اجتماعی امپریالیسم
- راهی از بیرون به دیار شب
- زایش و تکامل تئوری انقلابی
- مارکسیسم لنینیسم به زبان ساده (الفبای مبارزه)
- آموزش فلسفه علمی (بنیاد آموزش انقلابی)
- تئوری سیستمها و اصول دیالکتیک
- فروپاشی نظام سنتی و زایش سرمایه داری
- مسائلی از فرهنگ و هنر و زبان
- برخی اندیشه ها درباره دیالکتیک
- سیستم و برخورد سیستمی
- جامعه ایران در دوران رضا شاه
- برخی بررسی ها درباره جهان بینی ها و جنبش های اجتماعی در ایران

سخنرانی ها :

- دیالک تیک
- بابی سندز
- ناکجا آباد
- کافکا

کتاب‌های زیر از رفیق احسان طبری منتشر شد!

۴

احسان طبری

خانواده برومند

احسان طبری

احسان طبري به سال ۱۹۹۵ در تپير ساري متولد شد. در دوران استبداد رضاشاهي، در شمال گروه و بتجاه و سه نفر ياران بكثر تقوي ايراني، زنداني گرديد. در شهريور ۱۳۲۰ در ايجاد جنبش نوهاي و زميني آن دخالت قتل داشت. در ۱۳۲۱ به اتهام واهي، ملك ديگر همزمانش به تكل غيبي محكوم به اعدام شد. بنام دستور سازمان، تگزيير به حالي وطن گرديد و اينك پس از سي سال دوري از ميهن، در يوتو انقلاب بزرگ مردم ايران حليه استبداد، بل ديگر به حاك زيبومش بل گشته است.

احسان طبري از جواني در رشته هاي مختلف شعر، قصه، نغمه نري، برزي هاي فلسفي و تاريخي و زباني، آثري ايجاد کرده و در دوران طولاني مهاجرت اين تلاش را ادامه داده است و در هر زمينه آثار متعددي نگاشته است.

احسان طبري تحصيلات خود را در «آكادمي علوم اجتماعي» مسكو انجام داده، به دريافت مقام علمي «نامزد علوم فلسفي» موفق شده، سپس آنرا در «آكادمي علوم اجتماعي» برلين ادامه داده، به دريافت مقام علمي «دكتور هابيل در فلسفه» رسيد. وي با زبان هاي مختلف شرقي و غربي آشناست.

آثار احسان طبري در زمينه شعر كلاسيك و نو، قصه و رمان، تحقيقات ادبي و فلسفي، بررسي هاي لغوي و زباني و فولكلوريك، نوشته هاي سياسي و اجتماعي بسيار متعدد و متنوع است. برخي از آن ها نشر يافته و آنچه كه در ماه هاي انقلاب اخير، به شكلي كه زودتر، در دسترس خوانندگان شائق قرار گيرد، منتشر شده، نيز مندر انجيد چاپ است.

احسان طبري به عنوان نويسنده و متفكر نه تنها در کشور خود، بلکه در مقاييس بسياري کشورها شناخته شده است.

خانواده برومند

آشنایان فرهنگی

انسان، پراكتيك اجتماعى ورفتار فردى وى

احسان طبرى

انسان پراكتيك اجتماعى و رفتار فردى وى

آشنایان فرهنگی

جامعه و جامعه شناسى

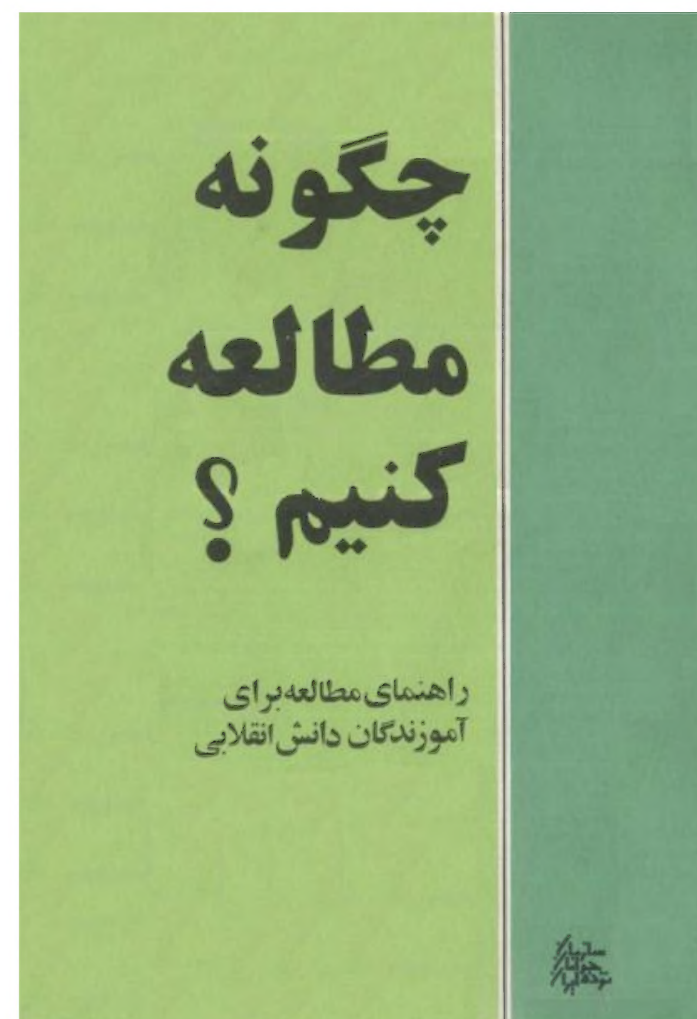
نقدى بر تئورى همگرایی

مسائلى از فرهنگ و هنر و زبان

احسان طبرى

آشنایان فرهنگی

کتابخانه «به سوی آینده» در نظر دارد بخش اعظم کتابهایی مندرج در کتابهای راهنمای مطالعه موسوم به «چگونه مطالعه کنیم؟» از انتشارات سازمان جوانان حزب توده ایران و «با کدام کتابها آغاز کنیم؟» از انتشارات کانون دانش آموزان ایران را در دسترس علاقمندان قرار دهد. ما را یاری کنید!

کتابخانه چاوشان نوزایی کبیر

<http://www.chawoshan.mihanblog.com>

- شکست اثر الکساندر فادیف با ترجمه رفیق شهید رضا شلتوکی
- جنگیز خان با ترجمه رفیق محمد پورهرمزبان
- پژوهش اثری از استاد امیرحسین آریان پور
- انقلابیگری خرده بورژوازی اثری ارزنده از موریس لیبسون
- انقلاب کبیر اکبر اثری از زنده یاد محمد پورهرمزبان
- در آستانه رستاخیز اثری از استاد فقید امیر حسین آریان پور
- در زندان و در آزادی اثر س. اوستگل با مقدمه ناظم حکمت
- اصول مقدماتی فلسفه با ترجمه رفیق فقید جهانگیر افکاری
- هدف ادبیات نوشته ماکسیم گورکی
- رمان همسایه ها شاهکار رفیق فقید احمد محمود
- ۱۰ روزی که دنیا را لرزاند اثر جان رید با ترجمه رحیم نامور و بهرام دانش
- منشاء موسیقی اثری از استاد فقید امیرحسین آریان پور
- امپریالیسم به مثابه ی بالاترین مرحله سرمایه داری
- انقلاب پرولتاری و کائوتسکی مرتد اثری از لنین با ترجمه محمد پورهرمزبان
- لنینسم و جنبش مترقی جوانان از سری انتشارات سازمان جوانان توده ی ایران
- اثری از پلخائف با ترجمه درخشان رفیق فقید کیانوری
- تاریخ توسعه طلبی آمریکا در ایران

- واکنش به سوسیالیست ها - اثری از سام وب رهبر حزب کمونیست آمریکا
- «مبارزه قهرمانانه، شکست تلخ» اثر بهمن آزاد
- هجدهم برومر اثری از کارل مارکس با ترجمه رفیق شهید محمد پورهرمزبان
- درس های پیکار منظومه ای از رفیق احسان طبری
- صفحاتی از تاریخ جنبش جهانی کارگری و کمونیستی اثر رفیق شهید جوانشیر
- تاریخ احزاب در ایران
- انتقاد و انتقاد از خود
- شمه ای در باره ی تاریخ جنبش کارگری ایران
- در باره برخی از خصوصیات تکامل تاریخی مارکسیسم
- تاریخ نگاری فلسفه
- حزب توده ایران و دکتر مصدق
- مبارزه طبقاتی

(... کار و دانش را به تفت زر بنشانیم ...)

انتشار این سری از کتاب‌های کتابخانه «به سوی آینده» به افتخار قرار گرفتن قریب‌الوقوع در آستانه‌ی هفتادمین سالگرد آغاز پیکار حزب طراز نوین توده‌ها: حزب توده ایران، در راه تحقق حقوق کارگران و زحمتکشان، در راه بهروزی میهن و استقرار آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی، تقدیم علاقمندان می‌گردد.

کتابخانه «به سوی آینده» (هوادار حزب توده ایران)

